NL

2015

Activiteitenverslag

CURIA RATIONUM

EUROPESE
REKENKAMER

EUROPESE REKENKAMER
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1
Website: eca.europa.eu
Inlichtingen: eca.europa.eu/nl/Pages/ContactForm.aspx
Twitter: @EUAuditorsECA

Meer gegevens over de Europese Unie vindt u op internet
via de Europaserver (http://europa.eu).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2016

Print	ISBN 978-92-872-4111-5	ISSN 1684-0704	doi:10.2865/33928	QJ-AA-16-001-NL-C
PDF	ISBN 978-92-872-4077-4	ISSN 2362-9576	doi:10.2865/277063	QJ-AA-16-001-NL-N
EPUB	ISBN 978-92-872-4110-8	ISSN 2362-9576	doi:10.2865/85551	QJ-AA-16-001-NL-E

© Europese Unie, 2016
Overneming met bronvermelding toegestaan.

Europese Rekenkamer

HOEDSTER VAN DE EU-FINANCIËN

Europese Rekenkamer

02

Wie we zijn

De Europese Rekenkamer is de onafhankelijke externe controleur van de Europese Unie — gevestigd in Luxemburg. Onze instelling heeft 28 leden, één uit elke lidstaat van de EU. Er werken circa 900 controle- en administratieve medewerkers van alle nationaliteiten van de EU bij onze instelling. Sinds onze oprichting in 1977 hebben we onze werkzaamheden gericht op het verbeteren van de wijze waarop de financiën van de EU worden beheerd en verantwoord.

Wat we doen

Wij gaan na of de EU-middelen naar behoren worden verantwoord, of ze worden geheven en uitgegeven in overeenstemming met de relevante voorschriften en regelgeving en of ze kosteneffectief besteed zijn. We waarschuwen voor risico's, verschaffen zekerheid en geven EU-beleidsmakers advies over de wijze waarop ze het beheer van publieke middelen kunnen verbeteren en ervoor kunnen zorgen dat de burgers van de EU weten hoe hun geld wordt besteed. Door ons controlewerk en andere werkzaamheden dragen we bij tot de versterking van de democratische legitimiteit en duurzaamheid van de Europese Unie.

Het gebouw van de ERK in Luxemburg.

Inhoud

Blz.

2 **Europese Rekenkamer**

4 **Voorwoord van de president**

5 **2015 in het kort**

5 Onze activiteiten

5 Ons management

6-40 **Onze activiteiten**

6-9 Controlewerkzaamheden

10-13 Jaarverslagen

14 Specifieke jaarverslagen

15-33 Speciale verslagen

34 Adviezen

35-36 Belangrijke evenementen en conferenties

37-38 Betrekkingen met belanghebbenden

39-40 Samenwerking met hoge controle-instanties

41-49 **Ons management**

41-42 Het college van de ERK

43-45 ERK-strategie 2013-2017

46-49 Meting van de prestaties

50-59 **Ondersteuning van de controle**

50-53 Personeelszaken

53-55 Ondersteunende diensten

56-57 Financiële informatie

58-59 Controle en verantwoording

60 **Verklaring van de gedelegeerd ordonnateur**

Voorwoord van de president

Beste lezer,

Ons activiteitenverslag 2015 heeft betrekking op een jaar waarin de Europese Unie zich opnieuw gesteld zag voor een aantal grote uitdagingen, en waarin zich belangrijke ontwikkelingen in haar bestuur, beleid en financieel beheer voordeden, waaronder de oprichting van het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) en het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme voor banken in de eurozone. Deze en andere ontwikkelingen leidden tot nieuwe controleverantwoordelijkheden voor onze instelling.

Net als in voorgaande jaren controleerden wij in 2015 de activiteiten van de EU-instellingen en andere organen, alsmede alle EU-middelen die de lidstaten, niet-EU-landen, internationale organisaties en andere partijen ontvingen. Overeenkomstig onze verplichtingen krachtens het Verdrag stelden we jaarverslagen op over de EU-begroting en Europese Ontwikkelingsfondsen, evenals specifieke jaarverslagen over de rekeningen van meer dan 50 EU-agentschappen en andere organen. Ook publiceerden we 25 speciale verslagen over uiteenlopende onderwerpen; in dit document vindt u een samenvatting van de resultaten daarvan. Op twee verslagen gaan we nader in: het eerste betreft het verslag over de regeling voor de handel in emissierechten, dat illustreert hoe het in ons werk om meer gaat dan louter financiële kwesties, en het tweede — in het kader van een nieuwe reeks speciale verslagen over financieel en economisch bestuur — over financiële bijstand voor landen in moeilijkheden. Daarnaast publiceerden we in de loop van het jaar acht adviezen over nieuwe of herziene EU-wetgeving met een aanzienlijke financiële impact, waaronder een advies over de oprichtingsverordening van het EFSI.

Als we willen dat ons werk een verschil maakt, is het van essentieel belang dat we de inzichten die we hebben verkregen, delen met onze belanghebbenden op EU- en nationaal niveau. Het hele jaar door werkten we aan de verdere verbetering van onze samenwerking met het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie, onze belangrijkste partners bij de waarborging van de verantwoording door de EU. We presenteerden de resultaten van onze controles aan een groeiend aantal gespecialiseerde commissies binnen deze instellingen en hielden rekening met hun punten van zorg bij het plannen van onze toekomstige controlewerkzaamheden. Verder brachten onze leden bezoeken op hoog niveau aan de lidstaten om de partnerschappen met nationale autoriteiten, parlementen en controle-instanties te versterken. In 2015 organiseerden we twee bijzondere conferenties, een in Brussel over energiezekerheid in de EU, en de andere in Luxemburg over de toekomst van ontwikkelingshulp in het kader van de vaststelling van de nieuwe VN-doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling.

Ook bereidden we een grote interne reorganisatie voor zodat onze instelling beter kan reageren op een voortdurend veranderende Europese Unie. In dit verslag worden enkele belangrijke veranderingen belicht in de wijze waarop we onze betrekkingen met belanghebbenden, onze controles en onze middelen beheren. Ook vindt u er de hoofdpunten van ons personeelsbeheer, onze financiën en onze prestaties van het afgelopen jaar, alsmede de resultaten van de interne en externe controles die we in de loop van het jaar hebben verricht en van de meest recente jaarlijkse kwijtingsprocedure.

Ik hoop dat dit verslag u een bruikbaar en interessant overzicht biedt van de activiteiten die we in 2015 hebben verricht in het kader van onze missie om het financieel beheer van de EU te verbeteren, verantwoording en transparantie te bevorderen en de financiële belangen van de burgers van de EU te beschermen.

Vítor Manuel da Silva Caldeira
President

2015 in het kort

Onze activiteiten

- **Jaarverslagen** over de EU-begroting en de Europese Ontwikkelingsfondsen over het begrotingsjaar 2014, die voornamelijk de oordelen en resultaten van de betrouwbaarheidsverklaring omvatten.
- **52 specifieke jaarverslagen**, waarin ons oordeel in het kader van onze financiële controle van elk van de afzonderlijke EU-agentschappen en organen in de Unie is opgenomen, samen met twee samenvattingen.
- **25 speciale verslagen** over specifieke beheersthema's en begrotingsterreinen zoals de regeling voor de handel in emissierechten, jeugdwerkgelegenheidsprogramma's en bijstand tijdens de financiële crisis.
- **8 adviezen** over nieuwe of herziene EU-wetgeving en andere besluiten met gevolgen voor het financieel beheer, uiteenlopend van de voorgestelde verordening betreffende het Europees Fonds voor strategische investeringen tot de gewijzigde verordening betreffende de gemeenschappelijke afwikkelingsraad.
- **Vergaderingen, seminars en conferenties met onze belanghebbenden, waaronder twee conferenties op hoog niveau over de verantwoordingsplicht van de EU**, de eerste over de zekerheid van de energievoorziening en de tweede over de toekomst van ontwikkelingshulp.

Ons management

- We hebben een **interne reorganisatie** doorgevoerd om onze controle- en rapporteringsprocessen te stroomlijnen en om flexibeler te zijn in het beheer van onze middelen.
- We hebben aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het integreren van de **informatiesystemen** voor controlebeheer en -documentatie, en ons ook gericht op het toegankelijk maken van controlegerelateerde informatie op mobiele apparaten.
- We hebben een **nieuw lid** in onze instelling verwelkomd, Bettina Jakobsen uit Denemarken.
- We hebben de uitvoering van ons **beleid van gelijke kansen** bij het aanwervings- en personeelsbeheer voortgezet.

Het gebouw van de ERK in Luxemburg.

Onze activiteiten

06

Controlewerkzaamheden

Onze controleverslagen en adviezen vormen een essentieel onderdeel van de verantwoordingsketen van de EU, omdat ze worden gebruikt om degenen die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de EU-begroting — met name in het kader van de jaarlijkse kwijtingsprocedure — ter verantwoording te roepen. Dit is voornamelijk de Europese Commissie, maar ook andere EU-instellingen en -organen. De lidstaten spelen ook een belangrijke rol op terreinen die onder gedeeld beheer vallen zoals landbouw en cohesie-uitgaven.

Onze drie belangrijke producten zijn:

- **jaarverslagen**, die voornamelijk de resultaten omvatten van de werkzaamheden in het kader van de financiële en nalevingsgerichte controle van de begroting van de Europese Unie en de Europese Ontwikkelingsfondsen (EOF's), en daarnaast aspecten met betrekking tot begrotingsbeheer en prestaties. Daarnaast brengen we afzonderlijke **specifieke jaarverslagen** uit over de agentschappen, gedecentraliseerde organen en gemeenschappelijke ondernemingen van de EU;

- **speciale verslagen**, waarin de resultaten van geselecteerde prestatie- en nalevingsgerichte controles van specifieke uitgaven- of beleidsterreinen, of begrotings- of beleidskwesties worden gepresenteerd;

- **adviezen** over nieuwe of herziene wetgeving die van invloed is op het financieel beheer, en — op verzoek van een andere instelling of op ons eigen initiatief — andere producten op basis van evaluaties.

We beogen onze middelen zodanig te beheren dat we het juiste evenwicht vinden tussen onze diverse activiteiten en tegelijkertijd degelijke resultaten behalen en de verschillende terreinen van de EU-begroting afdekken. In 2015 wendden we een aanzienlijk deel van onze middelen aan voor de voorbereiding van de jaarlijkse betrouwbaarheidsverklaringen, die we in onze jaarverslagen presenteerden. Het werk dat we verrichten in het kader van de betrouwbaarheidsverklaring heeft betrekking op de twee aspecten waarover wij krachtens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie een jaarlijks oordeel moeten uitbrengen: de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Zo mogelijk houden we rekening met de resultaten van het werk van andere controleurs — zie het hoofdstuk over het controleren van EU-agentschappen (blz. 14) — alsmede de „management representations" in de vorm van de jaarlijkse activiteitenverslagen van de directeuren-generaal van de Commissie.

Naast deze wettelijk vereiste controles selecteren we specifieke uitgaven- of beleidsterreinen op basis van criteria zoals het risico van onregelmatigheden of van ondermaatse prestaties, de mogelijkheden tot verbetering en de publieke belangstelling. We selecteren deze onderwerpen volledig onafhankelijk, maar houden wel rekening met de standpunten van onze belanghebbenden. In 2015 brachten we 25 speciale verslagen uit, met name als resultaat van onze werkzaamheden in het kader van doelmatigheidscontroles. De samenvattingen ervan zijn in dit verslag opgenomen (blz. 15-33) en zijn georganiseerd rond de rubrieken van het meerjarig financieel kader (MFK), de zevenjarige begroting van de EU voor de jaren 2014-2020.

Ook wordt ons gevraagd om advies uit te brengen over nieuwe of herziene wetgeving met een financiële impact. In 2015 brachten we acht adviezen uit over voorstellen voor nieuwe of gewijzigde voorschriften en verordeningen (blz. 34) — wij gaan nader in op ons advies over het EFSI ter illustratie van zowel de thematiek als de impact van onze adviezen.

Al onze controleverslagen en adviezen zijn te vinden op onze website (eca.europa.eu).

Onze activiteiten

Controleverslagen en adviezen 2013-2015

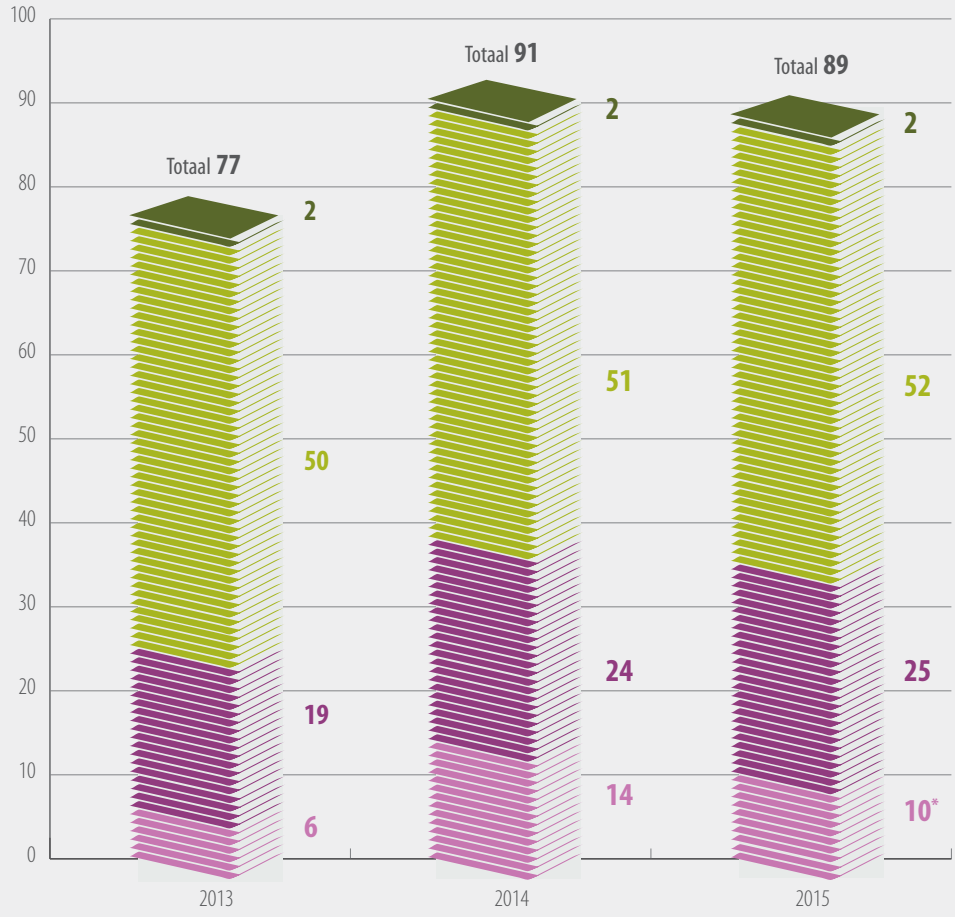

* Acht adviezen en twee samenvattingen over EU-agentschappen en gemeenschappelijke ondernemingen.

Controlebezoeken in 2015

Hoewel het grootste deel van het controlewerk werd verricht op ons kantoor te Luxemburg, legden onze controleurs ook bezoeken af aan autoriteiten in de lidstaten, andere ontvangers van EU-middelen in de EU en daarbuiten — waaronder organisaties die betrokken zijn bij de verwerking van EU-middelen, zoals de regionale kantoren van de Europese Investeringsbank in Kenya en in Oeganda — en aan de andere instellingen, agentschappen en organen van de EU. Bij deze bezoeken verkregen we rechtstreeks controle-informatie van degenen die betrokken zijn bij de verwerking, het beheer, de verzameling en de betaling van EU-middelen, alsmede bij de eindbegunstigden die deze ontvingen.

Onze controleteams bestaan gewoonlijk uit twee of drie controleurs, terwijl onze controlebezoeken enkele dagen tot een paar weken kunnen duren. De frequentie en intensiteit van de controlewerkzaamheden in de afzonderlijke lidstaten en begunstigde landen zijn afhankelijk van het soort controle en, in indien van toepassing, de steekproeven van verrichtingen die we nemen. Daarom kan het aantal controlebezoeken per land en per jaar verschillen. Onze controlebezoeken binnen de EU worden vaak afgelegd in samenwerking met de hoge controle-instanties van de betrokken lidstaten.

In 2015 besteedden onze controleurs in totaal 4 310 dagen aan controles ter plaatse — in de lidstaten en buiten de EU — om bewijsmateriaal te verzamelen voor jaarverslagen en geselecteerde controletaken (speciale verslagen). Daarnaast werd er veel tijd doorgebracht bij de EU-instellingen in Brussel en Luxemburg evenals bij gedecentraliseerde agentschappen en organen in de hele EU. Onze controleurs besteedden minder dagen aan controles ter plaatse dan in 2014. Dit is het resultaat van efficiëntere werkmethoden en een toegenomen gebruik van technologieën zoals de veilige uitwisseling van gegevens en documenten en videoconferenties.

Opsporen van fraude

Hoewel onze controles niet specifiek zijn ontworpen om fraude op te sporen, komen we een aantal gevallen tegen waarbij we vermoeden dat er sprake geweest kan zijn van onregelmatige of frauduleuze activiteiten. Onze instelling werkt samen met het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) in de strijd tegen fraude ten nadele van de EU-begroting. We sturen tijdens onze controlewerkzaamheden vastgestelde vermoedelijke gevallen van fraude, corruptie of andere illegale handelingen die de financiële belangen van de EU schaden aan OLAF door. Deze gevallen worden vervolgens onderzocht door OLAF, dat een besluit neemt over een eventueel vervolgonderzoek en zo nodig samenwerkt met de autoriteiten van de lidstaten. In 2015 meldden we 27 van dergelijke gevallen van vermoedelijke fraude aan OLAF (16 in 2014) die we tijdens onze werkzaamheden in het kader van de betrouwbaarheidsverklaring voor de begrotingsjaren 2014 en 2015 alsmede in de context van onze andere controletaken hadden vastgesteld.

Aan controles ter plaatse bestede dagen in 2015

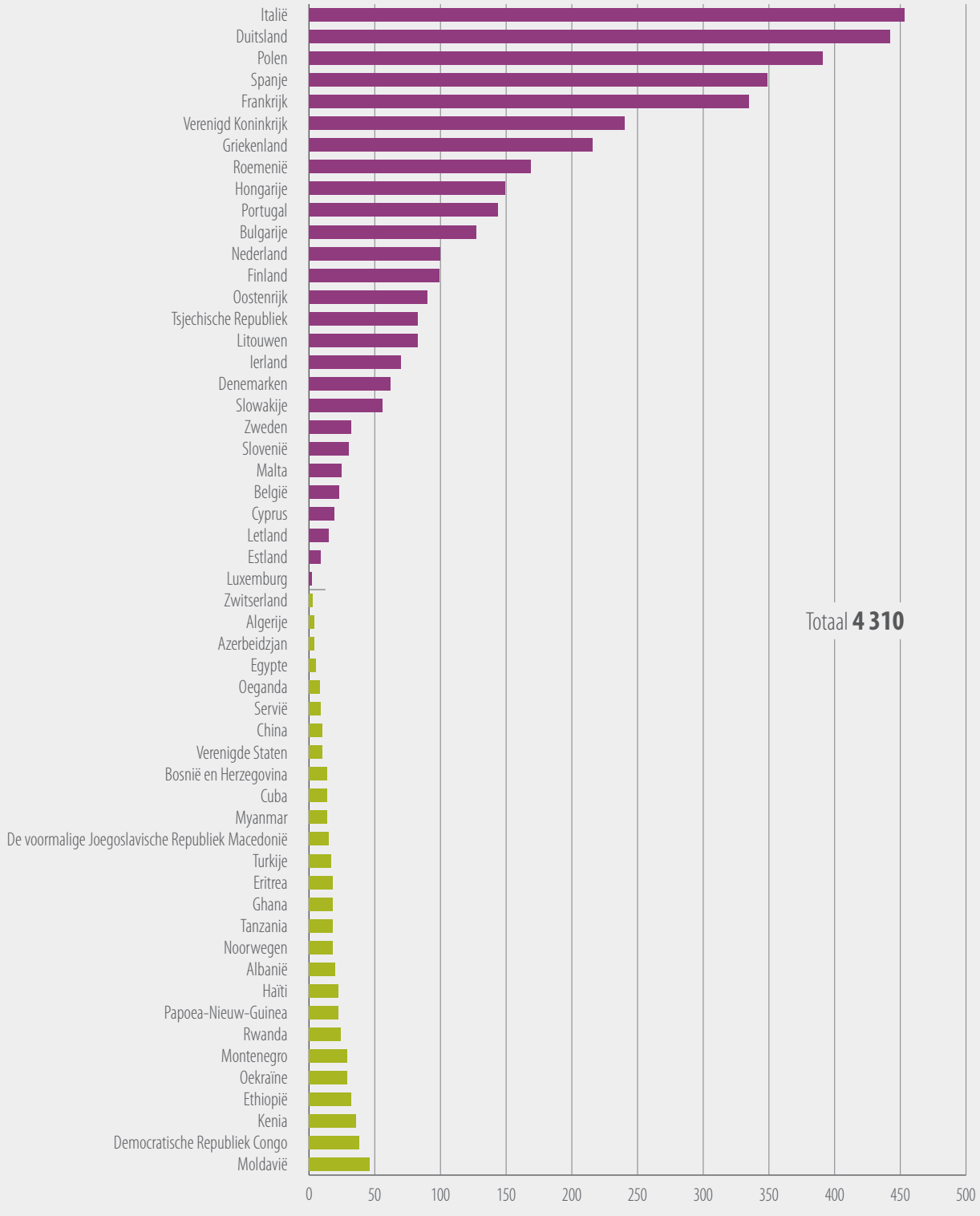

Jaarverslagen 2014

In 2015 had het merendeel van onze werkzaamheden voor financiële en nalevingsgerichte controles betrekking op het onderzoeken van de uitvoering van de EU-begroting 2014, waaronder het toetsen van circa 1 200 verrichtingen op alle uitgaventerreinen. Het daaruit resulterende Jaarverslag 2014 werd op 10 november 2015 gepubliceerd en werd uitgebreid gepresenteerd aan onze belanghebbenden zoals het Europees Parlement en diens Commissie begrotingscontrole, de Raad van de Europese Unie (de Raad Economische en Financiële Zaken), nationale parlementen en regeringen alsmede aan de media.

De belangrijkste doelstelling van het jaarverslag is bevindingen en conclusies te verstrekken die het Europees Parlement, de Raad en de burgers helpen de kwaliteit van het financieel beheer van de EU te beoordelen. In het Jaarverslag 2014 hebben we zekerheid verschaft over de wijze waarop EU-middelen gedurende het jaar waren gebruikt en aangegeven waar het grootste risico bestond dat ze onregelmatig werden besteed. Ook analyseerden we waarom fouten optraden en deden we nuttige en kosteneffectieve aanbevelingen voor verbeteringen.

De EU-uitgaven in 2014 bedroegen
142,5 miljard euro
= bijna 300 euro per burger

We hebben de structuur van ons Jaarverslag 2014 aangepast om het bruikbaarder te maken voor onze lezers. De hoofdstukken sluiten nu aan op de rubrieken van het meerjarig financieel kader 2014-2020. De kern van het verslag bleef de betrouwbaarheidsverklaring, waarin we ons oordeel gaven over de mate waarin de jaarrekening van de EU betrouwbaar was en waarin de inkomsten- en uitgavenverrichtingen in overeenstemming waren met de regels. Daarnaast maakten we specifieke beoordelingen voor ieder belangrijk werkterrein van de EU en gaven we meer informatie over het begrotings- en financieel beheer. Tevens verstrekten we informatie over de prestaties van de EU-begroting en over de verslaglegging van de Commissie over prestaties, in het bijzonder met betrekking tot de vooruitgang in de richting van de verwezenlijking van de doelstellingen in het kader van de Europa 2020-strategie.

ERK-president Vítor Caldeira presenteert het Jaarverslag 2014 aan het Europees Parlement.

De kernboodschap van het Jaarverslag 2014

> **De ERK roept op tot een nieuwe aanpak van EU-investeringen en -uitgaven**

- **De rekeningen over 2014 van de EU** werden als betrouwbaar **goedgekeurd**.
- De **ontvangsten** over 2014 waren **wettig en regelmatig**.
- De **betalingen** over 2014 vertoonden **fouten van materieel belang**.

Conclusies en aanbevelingen

- De EU-rekeningen over 2014 waren correct opgesteld in overeenstemming met de internationale normen en gaven een **getrouw beeld**. We konden daarom wederom een goedkeurend oordeel over de betrouwbaarheid ervan afgeven. We gaven echter een afkeurend oordeel over de regelmatigheid van de betalingen.

- Het geschatte foutenpercentage, waarmee het onregelmatigheidsniveau wordt gemeten, bedraagt voor de betalingen over 2014 4,4 %. Het benadert het percentage van 2013 (4,5 %) en blijft voortdurend boven de materialiteitsdrempel van 2 %.

- We stelden vast dat het **geschatte foutenpercentage** voor gebieden onder gedeeld beheer met de lidstaten en voor uitgaven die rechtstreeks door de Commissie worden beheerd **gelijk** is (4,6 %). De hoogste foutenpercentages kwamen voor bij uitgaven in het kader van „economische, sociale en territoriale cohesie" (5,7 %) en „concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid" (5,6 %). De administratieve uitgaven kenden het laagste geschatte foutenpercentage (0,5 %).

- Er is een duidelijk verband tussen de soorten uitgaven en de foutenpercentages. Het door ons geschatte foutenpercentage voor **vergoedingsregelingen** (5,5 %) waarbij de EU subsidiabele kosten voor subsidiabele activiteiten vergoedt op basis van kostendeclaraties van begunstigden, is twee keer zo hoog als dat bij „rechtenprogramma's" (2,7 %) waarbij betalingen worden gedaan indien aan de voorwaarden is voldaan en er geen kosten worden vergoed.

- **Corrigerende maatregelen** door de autoriteiten in de lidstaten en de Commissie hadden een positieve invloed op het geschatte foutenpercentage. Zonder deze maatregelen zou het door ons geschatte algemene foutenpercentage 5,5 % zijn geweest. De Commissie kan haar beoordeling van de risico's en de impact van corrigerende maatregelen nog verder verbeteren.

- Indien de Commissie, de autoriteiten van de lidstaten of de onafhankelijke controleurs alle beschikbare informatie hadden benut, hadden zij een aanzienlijk deel van de fouten kunnen **voorkomen of ontdekken en corrigeren** voordat die werden gemaakt.

- **De in het lopende jaar of toekomstige jaren te betalen bedragen** blijven zeer hoog. Het is van essentieel belang dat de Commissie maatregelen neemt om dit hardnekkige probleem aan te pakken. Voor bepaalde lidstaten vormt de reserve aan onbenutte middelen een significant aandeel van de algehele overheidsuitgaven.

- De looptijd van de tienjarige **Europa 2020**-strategie en van de zevenjarige begrotingscycli van de EU (2007-2013 en 2014-2020) zijn niet op elkaar afgestemd. De lidstaten besteden in partnerschapsovereenkomsten en programma's te weinig aandacht aan de behaalde resultaten met het oog op Europa 2020. Deze beide zaken beperken de mogelijkheden van de Commissie om toezicht te houden op en te rapporteren over de **prestaties en de bijdrage van de EU-begroting** aan Europa 2020.

- De aanstaande tussentijdse beoordeling van het meerjarig financieel kader 2014-2020 vormt een essentieel element in het beheer van de EU-uitgaven. Het is belangrijk dat de Commissie zo snel mogelijk de **terreinen waarop aanhoudend hoge foutenpercentages voorkomen analyseert** en beoordeelt welke mogelijkheden er bestaan om deze te verlagen en tegelijk de prestatiegerichtheid bij uitgaven te vergroten.

Resultaten van de toetsing van verrichtingen voor de uitgaventerreinen van de EU over 2014

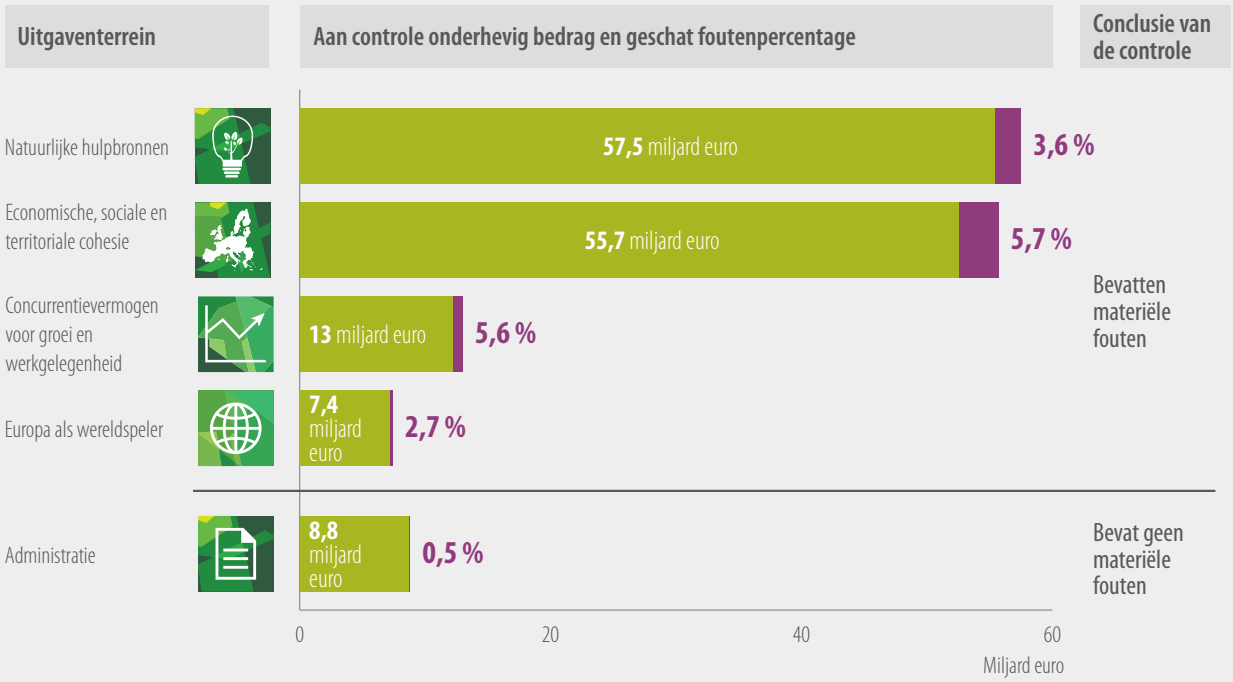

De tabel is overgenomen uit *De EU-controle in vogelvlucht 2014*, die beschikbaar is op onze website: eca.europa.eu/nl/euauditinbrief-2014.

Jaarverslag over de Europese Ontwikkelingsfondsen (EOF's) voor 2014

- De inkomsten bevatten geen fouten
- De betalingen vertoonden materiële fouten

Uit de EOF's wordt ontwikkelingshulp van de Europese Unie verstrekt aan de staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten) en in landen en gebieden overzee (LGO). Zij worden gefinancierd door de lidstaten en buiten het kader van de Europese begroting door de Commissie beheerd en, bij sommige vormen van bijstand, door de Europese Investeringsbank.

Wij constateerden dat de rekeningen voor de EOF's over 2014 betrouwbaar waren. De inkomsten bevatten geen materiële fouten, in tegenstelling tot de uitgaven, waarbij het geschatte foutenpercentage 3,8 % bedroeg. Evenals in voorgaande jaren stelden we tekortkomingen in de controles vooraf vast. Fouten in verband met de niet-naleving van aanbestedingsregels en de afwezigheid van bewijsstukken ter onderbouwing van uitgaven lagen ten grondslag aan bijna twee derde van het geschatte foutenpercentage.

Ons jaarverslag over de EOF's wordt samen met ons jaarverslag over de EU-begroting gepubliceerd en is beschikbaar op onze website (eca.europa.eu).

EOF-begroting 2014 =

3,1 miljard euro

Specifieke jaarverslagen voor 2014

De begrotingen van alle agentschappen, organen en gemeenschappelijke ondernemingen van de EU in 2014 bedroegen in totaal circa 4 miljard euro = ongeveer 3 % van de EU-begroting van 2014.

Agentschappen, andere organen en gemeenschappelijke ondernemingen (GO's) van de EU verrichten specifieke taken namens de EU en zijn in de hele Unie gevestigd. Ze zijn actief op veel terreinen, zoals veiligheid, beveiliging, gezondheid, onderzoek, financiën, migratie en vervoer. Elk agentschap heeft zijn eigen opdracht, bestuur, directeur, personeel en begroting.

In 2015 stelden we 52 specifieke jaarverslagen betreffende het begrotingsjaar 2014 op. Ze hadden betrekking op de 41 gedecentraliseerde en uitvoerende agentschappen en andere organen van de EU, de 8 Europese GO's voor onderzoek, de Europese Scholen, de GO Galileo in liquidatie en de communicatie-infrastructuur Sisnet. Daarnaast publiceerden we twee samenvattingen waarin een overzicht van de resultaten van onze jaarlijkse controles op dit gebied was opgenomen: de een betreffende de Europese agentschappen en andere organen, en de ander betreffende de gemeenschappelijke ondernemingen. Deze verslagen werden gepresenteerd aan de voorzitter van het Europees Parlement, aan de Commissie begrotingscontrole van het Parlement, aan de Raad Algemene Zaken en aan het Begrotingscomité van de Raad.

In 2014 werden de jaarrekeningen van alle 33 gedecentraliseerde agentschappen en andere organen van de EU voor het eerst onderworpen aan een onafhankelijke controle door een particulier accountantskantoor. Bij het opstellen van ons oordeel over deze rekeningen hielden we rekening met deze controlewerkzaamheden en de actie die de gecontroleerden hadden ondernomen naar aanleiding van de bevindingen van de controleur. De controle van de jaarrekeningen van de overige agentschappen en gemeenschappelijke ondernemingen werd volledig door ons uitgevoerd.

We stelden vast dat alle agentschappen, andere organen en gemeenschappelijke ondernemingen betrouwbare rekeningen over 2014 hadden opgesteld. Hun verrichtingen waren wettig en regelmatig, met uitzondering van Artemis (geïntegreerde computersystemen), Eniac (nano-elektronica) en Ecsel (elektrische componenten en systemen). Het feit dat de controlestrategieën achteraf bij Artemis en Eniac onvoldoende zekerheid boden, was de reden voor het afgeven van een oordeel met beperking ten aanzien van deze GO's en bij Ecsel. In het algemeen hebben de agentschappen hun procedures verder verbeterd door corrigerende maatregelen te nemen naar aanleiding van onze opmerkingen van voorgaande jaren. Onze specifieke jaarverslagen zijn samen met de twee samenvattingen van de resultaten van onze controles van de agentschappen, andere organen en gemeenschappelijke ondernemingen over 2014 beschikbaar op onze website (eca.europa.eu).

Hoofdkantoor Europol, Den Haag, Nederland

52 specifieke jaarverslagen
over EU-agentschappen, andere organen en gemeenschappelijke ondernemingen, gevestigd in de hele EU

In 2015 opgestelde speciale verslagen

Naast onze jaarverslagen en specifieke jaarverslagen publiceren we het hele jaar door speciale verslagen over doelmatigheids- en nalevingsgerichte controles op specifieke begrotingsterreinen of over door ons gekozen beheersthema's. We selecteren en ontwerpen deze controletaken zodanig dat de impact ervan optimaal is en dat we zo goed mogelijk gebruikmaken van onze middelen. Onze doelmatigheidscontroles bestrijken vaak een aantal begrotingsjaren en door de complexe inhoud ervan kan het meer dan een jaar duren voordat ze zijn afgerond.

In 2015 gingen onze speciale verslagen over onderwerpen die verband hielden met de globale EU-doelstellingen van het realiseren van toegevoegde waarde en groei, alsmede het antwoord van de EU op wereldwijde uitdagingen, waaronder de houdbaarheid van de overheidsfinanciën, het milieu en klimaatverandering.

Korte samenvattingen van alle 25 door ons in 2015 opgestelde speciale verslagen zijn te vinden bij de desbetreffende MFK-rubriek.

De belangrijkste stappen bij een geselecteerde doelmatigheids- of nalevingsgerichte controletaak

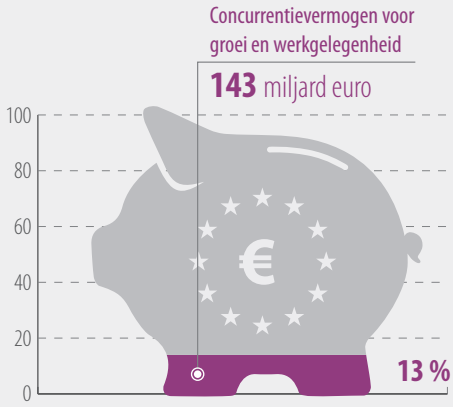

Slimme en inclusieve groei

Slimme en inclusieve groei is goed voor het grootste deel van de uitgaven uit de EU-begroting en heeft betrekking op twee gebieden: **concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid, en economische, sociale en territoriale cohesie.**

In het kader van **concurrentievermogen voor groei en werkgelegenheid** wordt financiering beschikbaar gesteld voor trans-Europese netwerken op het gebied van energie, vervoer en telecommunicatie, voor ontwikkeling van ondernemingen, onderzoek en innovatie, voor onderwijs en opleiding, voor sociaal beleid, enz. De geplande uitgaven op dit gebied voor 2014-2020 vertegenwoordigen 13 % van de totale EU-begroting voor de hele programmeringsperiode, ofwel 143 miljard euro. De begroting voor 2015 bedroeg 15,7 miljard euro.

- **Binnenvaart in Europa: het vervoersaandeel en de bevaarbaarheid zijn sinds 2001 niet aanzienlijk verbeterd (1/2015)**: wij beoordeelden of de uit de EU-begroting gecofinancierde projecten doeltreffend hebben bijgedragen tot het vergroten van het vervoersaandeel van het vrachtvervoer over de binnenwateren en de verbetering van de bevaarbaarheid, en of de EU-binnenvaartstrategieën coherent waren en gebaseerd op relevante en uitgebreide analyses.

  Uit de controle bleek dat er slechts langzaam vooruitgang was geboekt doordat knelpunten niet waren weggenomen. Door de EU gecofinancierde projecten waren niet doeltreffend uitgevoerd, er werd niet meer gebruikgemaakt van de binnenvaart als alternatief voor wegvervoer en de bevaarbaarheid is niet verbeterd. De lidstaten besteedden weinig aandacht aan binnenwateren, ondanks het feit dat de Commissie er een prioriteit van maakte. Er was geen coherente algemene strategie van de lidstaten die verbonden waren via belangrijke watercorridors en in de EU-strategieën werd onvoldoende aandacht besteed aan rivieronderhoud en politieke en milieuoverwegingen. De lidstaten moeten prioriteit geven aan de binnenvaartprojecten met de grootste en meest directe voordelen en de Commissie moet de financiering richten op projecten waarbij vergevorderde plannen bestaan om knelpunten weg te nemen.

  De binnenvaartprojecten van de EU kregen in de periode 2007-2013 1,3 miljoen euro aan financiering in het kader van het trans-Europees vervoersinstrument, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds.

- **Voorziet de financiële steun van de EU behoorlijk in de behoeften van micro-ondernemers? (8/2015)**: wij beoordeelden of het Europees Sociaal Fonds (ESF) en de Europese Progress-microfinancieringsfaciliteit voorzagen in de behoeften van micro-ondernemers.

  Onze controleurs stelden tekortkomingen vast in de programmering en het ontwerp van financiële steun uit het ESF voor micro-ondernemers en constateerden dat het ontbreekt aan voldoende betrouwbaar toezicht op prestaties. De Commissie noch de lidstaten beschikten over vergelijkbare informatie inzake de administratieve kosten per lidstaat en per financieringsmechanisme. Deze kwesties kunnen een negatieve invloed hebben op de doeltreffendheid van de financiële steun van de EU voor micro-ondernemers. De lidstaten moeten behoefteanalyses maken wanneer zij financieringsinstrumenten ontwerpen en operationele programma's opstellen die financiële steun van de EU voor micro-ondernemers omvatten. De Commissie moet het gebruik dat de lidstaten maken van de financieringsinstrumenten van het ESF afhankelijk stellen van het bestaan van deugdelijke risicobeheerssystemen.

  Microfinanciering betreft meestal bedragen van minder dan 25 000 euro, en vaak minder dan 10 000 euro. De totale vraag naar financiering van dit niveau in de EU-lidstaten wordt geraamd op meer dan 12 miljard euro. De in het verslag genoemde voorbeelden zijn 5 000 euro voor de uitbreiding van een stadskiosk of een bijdrage van 9 500 euro voor het opzetten van een kinderspeelzaal en een kledingzaak.

- **Verbetering van de energievoorzieningszekerheid door ontwikkeling van de interne energiemarkt: meer inspanningen nodig (16/2015)**: wij stelden de vraag of de tenuitvoerlegging van de beleidsmaatregelen inzake de interne energiemarkt en de EU-uitgaven voor energie-infrastructuur effectief voordelen hebben opgeleverd voor de continuïteit van de energievoorziening.

  Uit de controle bleek dat de Europese energie-infrastructuur in het algemeen nog niet klaar is voor volledig geïntegreerde markten en momenteel dus nog geen effectieve energievoorzieningszekerheid biedt. De financiële steun uit de EU-begroting op het gebied van energie-infrastructuur heeft slechts een beperkte bijdrage geleverd aan de interne energiemarkt en de energievoorzieningszekerheid. De Europese Commissie moet energie-infrastructuur in de EU identificeren die niet actief wordt gebruikt en samen met de lidstaten werken aan het wegnemen van belemmeringen voor het gebruik ervan voor de interne energiemarkt. Daarnaast moet de Commissie nadenken over nieuwe manieren om energie in één lidstaat beschikbaar te stellen voor klanten in een andere lidstaat.

  De interne energiemarkt moet het vrije verkeer en de grenzeloze handel van aardgas en elektriciteit in de hele EU mogelijk maken. In de EU-begroting was tussen 2007 en 2013 3,7 miljard euro uitgetrokken voor de financiering van energie-infrastructuur, en naar verwachting zal er tussen 2014 en 2020 nog eens 7,4 miljard euro worden vrijgemaakt. Toch wordt er in het verslag op gewezen dat de doelstelling van de EU om de interne energiemarkt in 2014 te voltooien, niet werd verwezenlijkt.

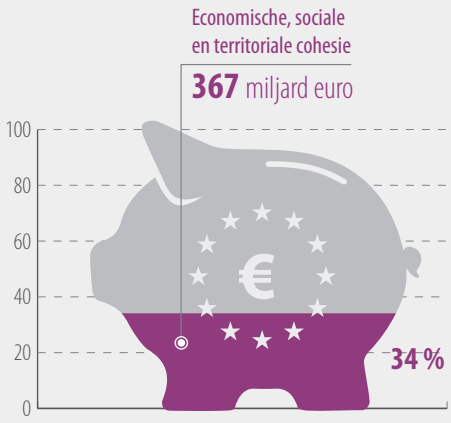

Slimme en inclusieve groei

Economische, sociale en territoriale cohesie betreft het regionaal beleid dat erop is gericht de minst ontwikkelde EU-landen en -regio's te helpen hun achterstand op de overige EU-landen in te halen, het concurrentievermogen van alle regio's te versterken en de samenwerking tussen hen te ontwikkelen.

De voor 2014-2020 geplande uitgaven op het gebied van cohesie vertegenwoordigen 34 % van de EU-begroting voor de hele programmeringsperiode, ofwel 367 miljard euro. De begroting van 2015 bedroeg 51,1 miljard euro.

- **Er moet meer worden gedaan om de problemen met openbare aanbesteding bij EU-cohesie-uitgaven aan te pakken (10/2015)**: wij onderzochten of de Commissie en de lidstaten passende en doeltreffende maatregelen nemen om het probleem van aanbestedingsfouten op het gebied van het cohesiebeleid aan te pakken.

  Uit de controle bleek dat er nog steeds wijdverbreide problemen bestaan met de wijze waarop overheidsinstanties in de EU werk uitbesteden. Hoewel de Commissie en de lidstaten zijn begonnen het probleem aan te pakken, is er nog een lange weg te gaan. Ernstige fouten deden afbreuk aan de eerlijke mededinging en leidden tot de gunning van contracten aan anderen dan de beste inschrijvers. Er is nog maar in zeer beperkte mate sprake van een systematische analyse en er is een gebrek aan voldoende gedetailleerde, deugdelijke en coherente gegevens met betrekking tot de aard en de omvang van de fouten. Als de situatie eind 2016 niet is verbeterd, moeten betalingen aan de betrokken lidstaten voor de periode 2014-2020 worden opgeschort, zo is de aanbeveling van de controleurs.

  Tussen 2007 en 2013 werd door het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Cohesiefonds en het Europees Sociaal Fonds 349 miljard euro gereserveerd voor uitgaven op het gebied van regionaal beleid. Een aanzienlijk deel van dit bedrag wordt uitgegeven via openbare aanbestedingen. In circa 40 % van de projecten waarvan de openbare aanbesteding werd gecontroleerd in het kader van de jaarverslagen van de ERK voor de jaren 2009-2013 werden fouten ontdekt.

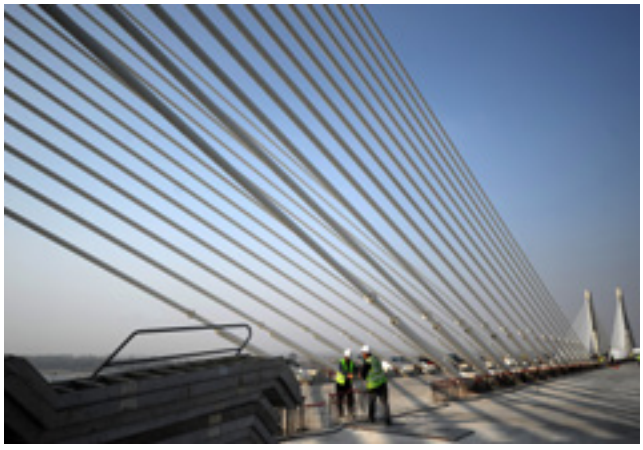

- **EU-financiering van stedelijke afvalwaterzuiveringsinstallaties in het Donaubekken: verdere inspanningen zijn nodig om de lidstaten te helpen bij het verwezenlijken van de doelstellingen van het EU-afvalwaterbeleid (2/2015)**: wij beoordeelden hoe doeltreffend de lidstaten in het Donaubekken met de steun uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds worden geholpen om de doelstellingen van het afvalwaterbeleid van de EU te verwezenlijken.

  De controleurs stelden vast dat hoewel de EU-uitgaven van essentieel belang waren om de Tsjechische Republiek, Hongarije, Roemenië en Slowakije op weg te helpen, alle landen vertraging opliepen bij het naleven van de regels en het opnemen van de beschikbare EU-middelen. Hoewel het afvalwater in hun installaties meestal naar behoren werd behandeld, schoot hun behandeling van zuiveringsslib en overstortingen soms tekort. Een derde van de installaties was te groot en mogelijk niet duurzaam. De landen namen de beschikbare EU-middelen langzaam op, zodat zij het risico liepen EU-financiering te verliezen of bijkomende middelen moesten vinden in de nationale schatkist. De Commissie moet de rapportagevoorschriften verbeteren en de lidstaten moeten wettelijke bepalingen invoeren om snel voor aansluiting op het openbare rioolsysteem te zorgen. De Commissie en de lidstaten moeten criteria vaststellen voor alle soorten slibverwerking en zorgen voor betrouwbare monitoring van de vervuilende stoffen.

  Het Donaubekken is het grootste stroomgebied in Europa. De EU leverde in de programmeringsperioden 2000-2006 en 2007-2013 een bijdrage van 7,9 miljard euro voor afvalwaterzuiveringsprojecten in de vier gecontroleerde lidstaten.

- **Waterkwaliteit in het Donaubekken: vooruitgang in de uitvoering van de kaderrichtlijn water, maar nog wel een lange weg te gaan (23/2015)**: wij beoordeelden of de uitvoering van de kaderrichtlijn water door de Tsjechische Republiek, Hongarije, Roemenië en Slowakije leidde tot een verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater in het Donaubekken.

  Uit de controle bleek dat er sinds 2004 weinig was verbeterd. Het „gebrek aan ambitie" in de plannen van de landen werd als belangrijkste reden voor de beperkte vooruitgang genoemd. De controleurs wezen op het ontbreken van doelgerichte maatregelen voor waterlichamen van onbevredigende kwaliteit. Ook waren er tekortkomingen in de monitoringsystemen, die leidden tot een gebrek aan gegevens met betrekking tot zowel de soorten als de bronnen van verontreiniging die er de oorzaak van waren dat waterlichamen niet aan de eisen voldeden. Daarnaast stelden de lidstaten een aanzienlijk aantal waterlichamen vrij van belangrijke termijnen zonder toereikende onderbouwing. Aanbevolen werd om de systemen voor de monitoring en diagnose van verontreiniging te verbeteren, strengere criteria voor inspecties vast te stellen en tarieven of belasting te onderzoeken als middel om emissies te ontmoedigen.

  Tussen 2007 en 2013 werd uit het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling/Cohesiefonds 6,35 miljard euro voor afvalwaterbehandeling vrijgemaakt voor lidstaten in het Donaubekken. In dezelfde periode werd uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling 6,39 miljard euro vrijgemaakt om landbouwers die agromilieumaatregelen hadden getroffen een vergoeding te geven.

- **De EU-jongerengarantie: eerste stappen genomen maar uitvoeringsrisico's in het verschiet (3/2015)**: wij beoordeelden of de Commissie passende steun bood aan lidstaten bij het opzetten van de jongerengarantieregeling en mogelijke uitvoeringsrisico's onderzocht.

  De controleurs stelden drie risico's vast voor de succesvolle uitvoering van het jongerengarantie-initiatief: de toereikendheid van de totale financiering, de definitie van een „deugdelijk aanbod" en de wijze waarop de Commissie de resultaten van de regeling monitort en erover rapporteert. De Commissie bood de lidstaten tijdige en passende steun bij het opzetten van hun jongerengarantieregelingen. Zij maakte echter geen effectbeoordeling waarin de te verwachten kosten en baten zijn gespecificeerd, hoewel dit de standaardprocedure is. Hoewel de Commissie de lidstaten had gevraagd om bij het indienen van hun uitvoeringsplannen voor de jongerengarantieregelingen een raming van de kosten te geven, ontbrak er bij sommige antwoorden relevante informatie, terwijl geen van de lidstaten informatie verstrekte over de geraamde kosten van de benodigde structurele hervormingen.

  De jongerengarantieregeling werd in juni 2013 ingesteld als reactie op de verslechtering van de situatie voor werkloze jongeren, die nog werd verergerd door de economische en financiële crisis. Van 2014 tot 2020 wordt de regeling gedeeltelijk gefinancierd met in totaal 12,7 miljard euro uit de begroting van de EU via het Europees Sociaal Fonds en een speciaal jongerenwerkgelegenheidsinitiatief.

- **Steun van de Commissie voor jongerenactieteams: heroriëntatie van ESF-middelen verwezenlijkt, maar onvoldoende aandacht voor resultaten (17/2015)**: wij beoordeelden of bij de heroriëntatie van ESF-financiering gebruik is gemaakt van in 2012 door de jongerenactieteams ontwikkelde voorstellen betreffende de wijze waarop er snellere en doeltreffender resultaten voor werkloze jongeren behaald konden worden.

  Uit de controle bleek dat de door de Commissie opgezette jongerenactieteams erin slaagden geld te herschikken voor steun aan jongeren, maar dat ze slechts een beperkt aantal voorstellen deden. De Commissie verleende advies aan de lidstaten maar haar steun werd beperkt door de hoeveelheid en de kwaliteit van de informatie die zij tot haar beschikking had. Het initiatief leidde weliswaar tot de herprogrammering en herschikking van middelen uit het Europees Sociaal Fonds, maar de beoordeling door de Commissie van de wijzigingen van operationele programma's waren voornamelijk gericht op de impact ervan op de begroting. Verwachtingen voor dergelijke initiatieven moeten beter worden beheerd in gevallen waarin er een potentiële kloof is tussen wat er is beloofd en wat er realistisch door de Commissie kan worden waargemaakt.

  De Commissie heeft de jongerenactieteams in 2012 opgezet in het kader van haar initiatief „Kansen voor jongeren". De teams bestonden uit nationale deskundigen en deskundigen van de Commissie uit de acht lidstaten met de hoogste jeugdwerkloosheid. Het initiatief had betrekking op de bijna 10 miljard euro uit het Europees Sociaal Fonds die nog beschikbaar was in de desbetreffende lidstaten.

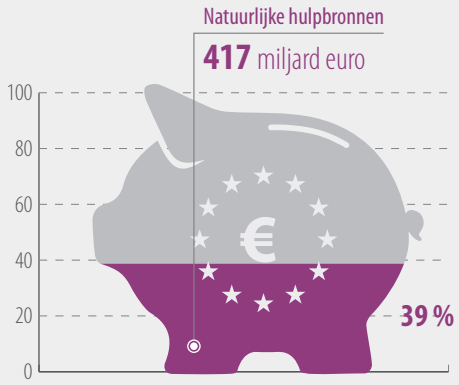

Duurzame groei: natuurlijke hulpbronnen

Onder deze begrotingsrubriek vallen het gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid, maatregelen voor plattelandsontwikkeling en milieumaatregelen van de EU. Drie vierde van de uitgaven bestaat uit rechtstreekse betalingen aan landbouwers en steun voor landbouwmarkten. Een vijfde gaat naar plattelandsontwikkeling.

De voor 2014-2020 geplande uitgaven vertegenwoordigen bijna 39 % van de totale EU-begroting voor de hele programmeringsperiode, ofwel 417 miljard euro. De begroting van 2015 bedroeg 56 miljard euro.

- **Technische bijstand: welke bijdrage heeft deze geleverd tot landbouw en plattelandsontwikkeling? (4/2015)**: wij onderzochten de inzet van de middelen voor technische bijstand op het gebied van landbouw en plattelandsontwikkeling gedurende de periode 2007-2013. De controle was gericht op de regelmatigheid, de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de financiering op het niveau van de Commissie en de lidstaten.

  Uit de controle bleek dat de Europese Commissie noch de lidstaten in staat waren aan te tonen hoe goed de gebruikmaking van technische bijstand in het landbouw- en plattelandsontwikkelingsbeleid had bijgedragen tot begrotingsefficiëntie en tot de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Netwerken voor het platteland die tot meer samenwerking, kennisdeling en innovatie in de landbouwsector moeten leiden, vormen een zeer geschikt kanaal voor technische bijstand. In de meeste gevallen waren de middelen die voor capaciteitsopbouw waren bedoeld, echter gebruikt om algemene administratieve begrotingen te verruimen. De Commissie moet de reikwijdte en de toepassing verduidelijken van de technische bijstand van de lidstaten op het terrein van de plattelandsontwikkeling en nauwlettend toezicht houden op de uitvoering ervan.

  Voor de periode 2007-2013 waren de lidstaten van plan om 1,5 miljard euro aan financiering van technische bijstand uit de EU-begroting te gebruiken, met een plafond van 4 % van de nationale middelen voor plattelandsontwikkeling. Voor de periode 2014-2020 is dat bedrag toegenomen tot ongeveer 1,9 miljard euro.

- **Zijn financiële instrumenten een succesvol en veelbelovend instrument op het gebied van plattelandsontwikkeling? (5/2015)**: wij richtten ons op de vraag of de in het kader van het EU-beleid voor plattelandsontwikkeling toegepaste financiële instrumenten (lening- en garantiefondsen) in de programmeringsperiode 2007-2013 goed waren opgezet en beheerd.

  Uit de controle bleek dat de instrumenten tot dusver niet succesvol waren geweest. Dat kwam vooral doordat ze waren overgekapitaliseerd en hun potentiële voordelen wat betreft de beoogde hefboom- en renouvelleringseffecten niet hadden gerealiseerd. Er werden geen overtuigende argumenten gegeven voor de invoering van financiële instrumenten in de programmeringsperiode 2007-2013. Er bestond geen betrouwbare kwantificeerbare informatie om de keuze van de soorten financiële instrumenten te rechtvaardigen, de vraag naar financiële instrumenten op het gebied van landbouw vast te stellen en aan te tonen dat er voor het fonds een passend bedrag was uitgetrokken. Lidstaten moeten meer worden aangemoedigd om financiële instrumenten voor plattelandsontwikkeling op te zetten en de vraag van landbouwers of andere begunstigden te stimuleren, en voor 2014-2020 moeten er passende normen en streefdoelen voor hefboom- en renouvelleringseffecten worden vastgesteld.

  De EU en de lidstaten hadden eind 2013 ongeveer 700 miljoen euro geïnvesteerd in garantie- en leningfondsen voor plattelandsontwikkeling. Voor de periode 2014-2020 verwacht de Commissie van de lidstaten dat zij toezeggen daar ten minste tweemaal zo veel gebruik van te maken.

Een doelmatigheidscontrole in detail: De integriteit en de uitvoering van de EU-ETS (6/2015)

De regeling voor de handel in emissierechten (EU-ETS) wijkt enigszins af van andere beleidsterreinen en programma's die we controleren in de zin dat er geen aanzienlijke financiering uit de EU-begroting aan wordt toegewezen. Anderzijds heeft de regeling een zeer grote impact op de uitvoering van het beleid in de hele EU en op de levenskwaliteit van de burgers. De EU-ETS, die in 2005 werd ingevoerd, wordt vaak genoemd als referentiemodel voor nieuw beleid inzake klimaatverandering en regelingen voor de handel in emissierechten in andere delen van de wereld. Dus zou men verwachten dat deze over een goed kader beschikt dat bestaat uit marktregulering en -toezicht, rechtszekerheid en systemen voor de verwerking van essentiële informatie. Verder moeten de „moeren en bouten" van de uitvoeringssystemen voldoende strak zijn aangedraaid.

Eind 2013 begonnen onze controleurs met hun onderzoek van het kader voor de bescherming van de integriteit van de EU-ETS en van de systemen waarmee de regeling werd uitgevoerd bij de Commissie en in de lidstaten tot en met fase II (eind 2012). De aanleiding hiertoe waren de risico's met betrekking tot het creëren van een goed functionerende markt om het beleid inzake klimaatverandering van de EU te verwezenlijken en de moeilijkheden om een dergelijke ongrijpbare activiteit te beheren („hoe moet je hete lucht meten?").

Onze controleurs beoordeelden of de EU-ETS adequaat werd beheerd. De controle bestond niet alleen uit controles van documenten en interviews met de ambtenaren die betrokken waren bij het beheer van de EU-ETS bij de Europese Commissie in Brussel, maar ook uit bezoeken aan de betrokken autoriteiten van vijf lidstaten: Duitsland, Frankrijk, Italië, Polen en het Verenigd Koninkrijk. Daarnaast onderzochten onze controleurs de documenten van twee andere lidstaten — Griekenland en Spanje — en raadpleegden ze deskundigen. Ook verkregen ze bewijs door de gegevens te toetsen uit de bij de nationale autoriteiten aanwezige documenten die betrekking hadden op 150 in deze zeven landen geselecteerde installaties, en door de gegevens van het transactielogboek van de EU te analyseren. Ze konden de echte

installaties niet bezoeken omdat daaraan geen EU-middelen worden toegewezen ter uitvoering van de regeling en onze instelling dus niet over controletoegangsrechten beschikt.

Het bewijs dat onze controleurs verzamelden, wees op een gebrek aan toezicht op de emissiemarkt en ook aan samenwerking tussen toezichthoudende instanties. Het volgende kan dienen ter illustratie van onze specifieke bevindingen: onze controleurs constateerden dat de wettelijke definitie van emissierechten moest worden verduidelijkt en dat de procedures om ETS-rekeningen te openen in het EU-register en om toezicht te houden op transacties tekortschoten als controles tegen misbruik. Dit was een „catch 22"-situatie: de lidstaten konden grensoverschrijdende transacties niet doeltreffend monitoren omdat ze geen rechtstreekse toegang hadden tot de centrale databank, maar de Commissie kon dat evenmin omdat ze daartoe geen wettelijke bevoegdheid had. Onze controleurs constateerden ook dat de systemen voor het monitoren en rapporteren van emissies niet geharmoniseerd waren en controlegebreken vertoonden en dat de richtsnoeren van de Commissie en de verslaglegging door zowel de Commissie als de lidstaten ontoereikend waren.

Naar aanleiding van onze bevindingen concludeerden we dat het kader voor de bescherming van de marktintegriteit niet degelijk genoeg was en dat er in de vorige fase aanzienlijke tekortkomingen in de uitvoering waren, waarvan sommige ook in de huidige fase verdere actie vereisen. Ondanks de bovengenoemde problemen maken we in ons verslag duidelijk dat deze innovatieve regeling doorlopend is verbeterd. Het debat en de hervormingen rond de ETS, die ten tijde van de publicatie van het verslag nog gaande waren, zijn gericht op de doeltreffendheid ervan en de wijze waarop moet worden omgegaan met het overschot. Deze kwesties vielen buiten de reikwijdte van deze controle. Met dit verslag tonen we echter aan dat er ook aandacht moet worden besteed aan fundamentele kwesties als marktintegriteit en uitvoering, zodat de EU erop kan vertrouwen dat dit vlaggenschip van haar beleid beter is uitgerust om resultaten te boeken op het terrein van emissiereductie en koolstofarme technologieën.

We hebben een aantal praktische aanbevelingen gedaan aan zowel de Commissie als de autoriteiten van de lidstaten, die hen kunnen helpen de marktintegriteit en uitvoering van het systeem te verbeteren, zodat de ETS een sterker instrument wordt om de streefdoelen inzake klimaatverandering in 2020 en daarna te verwezenlijken.

In haar antwoord op ons verslag stemde de Commissie ermee in dat alle belangrijke resterende kwesties in verband met de regulering van en het toezicht op de emissiemarkt moeten worden aangepakt om de marktintegriteit waar nodig te verbeteren en verzekerde zij dat een groot aantal verbeteringen al is doorgevoerd voor fase III (2013-2020) en specifiek aansluit op onze opmerkingen.

Het verslag kreeg veel aandacht in de media en werd tijdens een persbriefing gepresenteerd aan bij de EU geaccrediteerde journalisten. Media in de EU en de rest van de wereld rapporteerden dat er meer toezicht nodig is op de ETS van de EU om de koolstofmarkt te verbeteren en meer bescherming tegen marktmisbruik, waaronder risico's van btw-fraude, die nog steeds bestonden. Zoals het geval is bij al onze speciale verslagen presenteerde het voor het verslag verantwoordelijke lid, Kevin Cardiff, het aan de Commissie begrotingscontrole van het Europees Parlement, en ook aan de Milieucommissies van het Parlement en de Raad om inzichten te delen die kunnen worden gebruikt bij een toekomstige beslissing over de relevante voorschriften en regelgeving. Het Parlement en de Raad waren ingenomen met onze opmerkingen en aanbevelingen en zullen nadenken over toekomstige voorstellen voor mogelijke verbeteringen van de integriteit en uitvoering van de regeling.

Controleteam (van links naar rechts): Stefan Den Engelsen, Emese Fésűs, Kevin Cardiff, Colm Friel.

- **Worden de partnerschapsovereenkomsten inzake visserij goed beheerd door de Commissie? (11/2015)**: wij onderzochten of de overeenkomsten goed worden beheerd. Onze controleurs beoordeelden de onderhandelingen over en de uitvoering van de overeenkomsten, het toezicht door de Commissie op de vangst, en de selectie en controle van de gefinancierde acties.

  Uit de controle bleek dat hoewel de overeenkomsten in het algemeen goed werden beheerd, de overeengekomen tonnage vaak hoger was dan die van in eerdere perioden gerapporteerde vangsten. Dit leidt regelmatig tot onderbenutting. Omdat de EU het volledige bedrag betaalt, ongeacht de hoeveelheid werkelijk gevangen vis, lagen de werkelijke kosten vaak hoger dan de bedongen prijs.

  Op het niveau van de Commissie ontbraken eveneens betrouwbare, consistente en volledige gegevens over de werkelijke visvangsten van de EU-vloot. De Commissie moet tijdens de onderhandelingen over nieuwe regelingen rekening houden met eerdere benuttingsniveaus, betalingen beter koppelen aan echte vangsten en ervoor zorgen dat de nieuwe vangstendatabank volledig wordt benut door de vlaggenlidstaten en betrouwbare gegevens bevat die gemonitord en bijgewerkt kunnen worden.

  De overeenkomsten moeten de duurzaamheid van de betrokken visserij waarborgen door EU-vaartuigen alleen toe te staan de overschotbestanden van partnerlanden te vangen. De controleurs betwijfelen echter of de zogenaamde „overschotten" op een betrouwbare manier kunnen worden berekend, omdat betrouwbare informatie ontbreekt.

- **De prioriteit van de EU om een op kennis gebaseerde plattelandseconomie te bevorderen wordt nadelig beïnvloed door slecht beheer van de maatregelen voor kennisoverdracht en adviesverlening (12/2015)**: wij richtten ons op de vraag of er beheer- en controlesystemen bestaan waarmee maatregelen voor kennisoverdracht en adviesverlening op het gebied van plattelandsontwikkeling doeltreffend kunnen worden genomen.

  Uit de controle bleek dat de kosten voor de uitvoering van door de EU gefinancierde programma's voor beroepsopleiding en advies in plattelandsgebieden te hoog zijn, dat bestaande programma's vaak worden gedupliceerd en dat gevestigde opleidingsaanbieders worden bevoordeeld. Bij de controle werd vastgesteld dat er sprake is van gebrekkige beheersprocedures bij de lidstaten en ontoereikend toezicht door de Commissie. Te vaak vertrouwden de lidstaten op de voorstellen van aanbieders en werd elke vorm van opleiding beschouwd als „goed" en in aanmerking komend voor publieke steun. Een gebrek aan eerlijke en transparante selectie betekende dat er meestal reeds lang bestaande en gevestigde aanbieders werden geselecteerd en dat deze de meeste steun ontvingen. De lidstaten moeten opleidingsactiviteiten selecteren die beantwoorden aan vaardigheidsbehoeften die door middel van terugkerende analyseprocedures worden geïdentificeerd, en moeten voorkomen dat het proces door de aanbieders wordt aangestuurd.

  De EU ondersteunt opleidings- en adviesprojecten in plattelandsgebieden door middel van het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling. In de periode 2007-2013 was 1,3 miljard euro gereserveerd voor deze activiteiten. Cofinanciering door de lidstaten bracht de totale publieke steun op 2,2 miljard euro. Voor de periode 2014-2020 kan dit bedrag hoger uitvallen dan 4 miljard euro.

- **De kosteneffectiviteit van EU-steun inzake plattelandsontwikkeling voor niet-productieve investeringen in de landbouw (20/2015)**: wij richtten ons op de kosteneffectiviteit van de bijdrage van niet-productieve investeringen (NPI's) tot de doelstelling van het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling om landbouwgrond duurzaam te gebruiken in de programmeringsperiode 2007-2013.

  Onze controleurs concludeerden dat NPI-steun bijdroeg tot de verwezenlijking van de doelstellingen, maar niet op kosteneffectieve wijze. Dat kwam doordat de kosten van 75 % van de bezochte projecten onredelijk hoog waren. Hoewel veel van deze projecten duidelijk rendabele kenmerken hadden, werden ze volledig gefinancierd met overheidsgeld. De controleurs bezochten vier lidstaten die samen 80 % van de totale EU-begroting voor NPI's uitgaven — Portugal, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk (Engeland) en Italië (Apulië). Slechts 5 van de 28 gecontroleerde projecten bleken kosteneffectief te zijn. In het verslag wordt gewaarschuwd dat de kwestie mogelijk niet beperkt is tot de steekproef, omdat de problemen veroorzaakt werden door tekortkomingen in de beheer- en controlesystemen van de lidstaten.

  Niet-productieve investeringen zijn investeringen die geen aanzienlijke baten, inkomsten of opbrengsten opleveren, noch de waarde van het bedrijf van de begunstigde aanzienlijk vergroten, maar wel een positieve impact hebben op het milieu.

- **EU-steun voor plattelandsinfrastructuur: potentieel om aanzienlijk grotere kosteneffectiviteit te bereiken (25/2015)**: wij onderzochten of de Europese Commissie en de lidstaten kosteneffectiviteit hadden bereikt met de financiering in het kader van programma's voor plattelandsontwikkeling van infrastructuur zoals wegen, waterleidingnetten, scholen en andere voorzieningen.

  Hoewel sommige van de infrastructuurprojecten een positieve bijdrage hebben geleverd aan plattelandsgebieden, bleek uit de controle dat de lidstaten en de Commissie, die onder gedeeld beheer handelden, slechts beperkte kosteneffectiviteit hadden bereikt. Met de beschikbare middelen had veel meer kunnen worden bereikt. De lidstaten onderbouwden de behoefte aan het gebruik van EU-middelen voor plattelandsontwikkeling niet altijd duidelijk en richtten zich op het voorkomen van dubbele financiering in plaats van het tot stand brengen van een doeltreffende coördinatie met andere middelen. Het risico dat projecten ook zonder geld van de EU doorgang zouden hebben gevonden, werd niet doeltreffend beheerd, hoewel er enkele goede praktijken werden vastgesteld. De Commissie hanteert volgens de controleurs sinds 2012 een proactievere en meer gecoördineerde aanpak. Indien deze naar behoren wordt uitgevoerd, zou dit moeten leiden tot een beter financieel beheer in de programmeringsperiode 2014-2020.

  Tussen 2007 en 2013 werd via programma's voor plattelandsontwikkeling 13 miljard euro aan EU-middelen toegewezen aan plattelandsinfrastructuur. Met inbegrip van de nationale uitgaven liep het totaalbedrag op tot bijna 19 miljard euro.

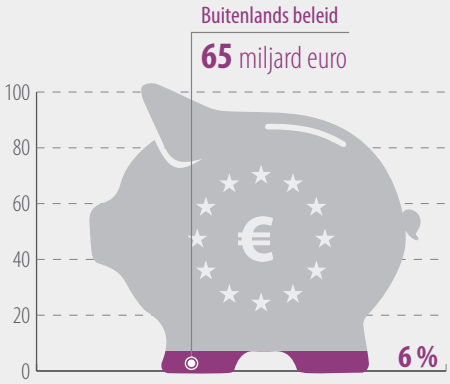

Europa als wereldspeler

Europa als wereldspeler betreft de externe betrekkingen van de EU (het „buitenlands beleid"), met inbegrip van uitbreidingskwesties en de ontwikkelings- en humanitaire hulp van de EU.

De EU trok 6 % van de totale begroting, ofwel 65 miljard euro, uit voor uitgaven in het kader van deze doelstellingen in de programmeringsperiode 2014-2020. De begroting voor 2015 bedroeg 7,5 miljard euro. Aanvullende financiering wordt verstrekt uit het Europees Ontwikkelingsfonds, dat geen onderdeel is van de EU-begroting en dus niet onder het MFK valt.

- **De politiemissie van de EU in Afghanistan: gemengde resultaten (7/2015)**: wij beoordeelden of EUPOL goed gepland en gecoördineerd was, of de missie adequate operationele steun en begeleiding had gekregen, of zij bijdroeg tot de door de Afghaanse politie geboekte vooruitgang en ten slotte of de uitfasering van EUPOL adequaat werd voorbereid.

  Uit de controle bleek dat EUPOL haar doel om een bijdrage te leveren aan het opbouwen van een duurzame en doeltreffende eigen civiele Afghaanse politiemacht ten dele heeft bereikt. Ondanks het ontbreken van een getraind, volledig functionerend Afghaans politieapparaat en een hoge mate van ongeletterdheid en wijdverspreide corruptie binnen de Afghaanse politie en justitie is EUPOL erin geslaagd een bijdrage te leveren tot de hervorming van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de professionalisering van de nationale politie. De politie en justitie van het land hebben echter nog steeds te kampen met systeemgebreken, waardoor de duurzaamheid van de door EUPOL behaalde resultaten en die van het Afghaanse politieapparaat in het algemeen gevaar loopt na de uitfasering van de missie eind 2016.

  De totale kosten van EUPOL in de periode mei 2007 tot december 2014 bedroegen bijna 400 miljoen euro en de kosten in verband met beveiliging waren goed voor bijna een derde van dat bedrag. Eind 2014 had de EU in totaal 32 missies in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid ingezet; 16 daarvan waren voltooid en afgesloten en 16 liepen nog.

- **EU-steun voor de strijd tegen foltering en voor de afschaffing van de doodstraf (9/2015)**: wij beoordeelden hoe doeltreffend het Europees instrument voor democratie en mensenrechten was bij de bevordering van het voorkomen van foltering, de rehabilitatie van slachtoffers van foltering en de afschaffing van de doodstraf.

  Uit de controle bleek dat projecten die steun van de EU ontvangen een impact hebben, maar dat ze maar al te vaak onvoldoende doelgericht zijn en dat de reikwijdte ervan beperkt is omdat de financiering te versnipperd is. Hoewel de financiering in het algemeen goed werd toegewezen, hield de Commissie niet voldoende rekening met de prioriteiten op het gebied van de mensenrechten in elk land. De projecten waren vaak niet goed afgestemd op andere EU-acties, zoals ontwikkelingssteun en politieke dialoog. In het algemeen werden de projecten uitgevoerd door gemotiveerde organisaties met goede expertise, maar de selectie ervan was niet strikt genoeg. De aanbevelingen van de controleurs hadden betrekking op de gerichte gebruikmaking van financiële middelen, een betere coördinatie met andere EU-inspanningen, alsmede de selectie en verbetering van projectvoorstellen, prestatiemeting en het zelfvoorzienend vermogen van de begunstigde organisaties.

  De Europese Unie werkt via diplomatieke kanalen en verstrekt subsidie aan ngo's in het kader van het Europees instrument voor democratie en mensenrechten. Tussen 2007 en 2013 werd er in totaal meer dan 100 miljoen euro besteed aan ongeveer 180 subsidies voor de bestrijding van foltering en de afschaffing van de doodstraf.

- **De EU-steun voor houtproducerende landen in het kader van het FLEGT-actieplan (13/2015)**: wij onderzochten of de door de Commissie verleende steun in het kader van het FLEGT-actieplan van de EU om illegale houtkap te bestrijden goed werd beheerd.

  Uit de controle bleek dat het actieplan weliswaar een welkom initiatief was, maar dat de resultaten over het geheel genomen mager waren. Aan houtproducerende landen werd geen bijstand verleend in overeenstemming met duidelijke criteria en de impact van de steun werd afgezwakt door het grote aantal landen dat concurreerde om bijstand. De mate van vooruitgang bij de betrokken landen verschilde aanzienlijk. Ontoereikende planning door de Commissie in combinatie met het ontbreken van duidelijke financieringsprioriteiten ten opzichte van houtproducerende landen waren factoren die een belangrijke rol speelden bij dit gebrek aan vooruitgang. De aanbeveling van de controleurs was dat de Commissie duidelijke doelstellingen moest vaststellen, alsmede de middelen om die te verwezenlijken. Vier lidstaten hebben de EU-houtverordening, die werd ingevoerd om te voorkomen dat er illegaal hout op de EU-markt werd gebracht, nog niet integraal uitgevoerd.

  In het kader van het actieplan werd tussen 2003 en 2013 300 miljoen euro aan 35 landen toegewezen. Twee landen, Indonesië en Ghana, hebben belangrijke stappen gezet in de richting van een volledige vergunningverlening voor hun hout. Maar in het algemeen is de voortgang zeer traag en worstelen veel landen met het wegnemen van de belemmeringen voor een behoorlijk bestuur. In de twaalf jaar sinds de Commissie het startsein gaf voor het actieplan is aan nog geen enkel partnerland een volledig goedgekeurde vergunningverlening toegekend.

- **Biedt de ACS-Investeringsfaciliteit toegevoegde waarde? (14/2015)**: wij beoordeelden of de Investeringsfaciliteit waarde toevoegde aan de ontwikkelingssamenwerking van de EU met ACS-landen.

  Uit de controle bleek dat de Faciliteit waarde toevoegt aan EU-ontwikkelingssamenwerking met ACS-landen en goed aansluit op de beleidsdoelstellingen van de EU. Eind 2014 vertegenwoordigden kredietlijnen 28 % van de portefeuille van de Faciliteit, vergeleken met 14 % eind 2010. Uit dit toegenomen aandeel blijkt het blijvende belang van de door de Faciliteit geboden financiering op lange termijn. De Faciliteit had ook een positieve katalyserende werking in de zin dat zij aanvullende financiering aantrok. De controleurs merkten op dat de contractuele verplichting om de eindbegunstigden te informeren over financiering door de Europese Investeringsbank/Investeringsfaciliteit niet altijd wordt nagekomen en dat de technische bijstand niet altijd is gericht op kleine en middelgrote ondernemingen. Er werden aanbevelingen gedaan om deze kwesties aan te pakken.

  De in 2003 opgezette ACS-investeringsfaciliteit wordt door de EIB beheerd; haar kapitaal is afkomstig uit het Europees Ontwikkelingsfonds. De Faciliteit heeft de afgelopen tien jaar voor 5,7 miljard aan ontwikkelingsprojecten goedgekeurd. Zij verschaft financiering op middellange tot lange termijn en beoogt duurzame economische, sociale en milieuvoordelen op te leveren.

- **De steun uit de ACS-EU-Energiefaciliteit voor hernieuwbare energie in Oost-Afrika (15/2015)**: wij beoordeelden of de Commissie de Energiefaciliteit succesvol had ingezet om de arme bevolking in Oost-Afrika meer toegang te verschaffen tot hernieuwbare energie.

  Uit de controle bleek dat de Faciliteit enkele opmerkelijke successen boekte, maar dat het toezicht erop nog verbeterd moet worden. De Commissie had een goede selectie gemaakt uit de voorgestelde projecten, maar slaagde er niet in voldoende toezicht te houden op de voortgang ervan. De door de projectmanagers ingediende verslagen waren van ongelijke kwaliteit en de Commissie probeerde de naleving van de rapportageverplichtingen niet af te dwingen. Als bekend was dat projecten te kampen hadden met ernstige problemen, maakte het personeel van de Commissie onvoldoende gebruik van projectbezoeken ter plaatse en van toezichtbeoordelingen ter aanvulling van de door de verantwoordelijke partners verstrekte informatie. In het verslag werd aanbevolen om toekomstige projecten strenger te selecteren, er beter toezicht op te houden en de duurzaamheid ervan te verbeteren.

  Tussen 2006 en 2013 werd er 475 miljoen euro uit de Europese Ontwikkelingsfondsen toegewezen aan de ACS-EU-Energiefaciliteit, grotendeels in de vorm van subsidies voor projecten in Afrika ten zuiden van de Sahara. Medio 2014 was er in totaal 268 miljoen euro toegekend, waarvan 106 miljoen euro voor projecten in Oost-Afrika, de regio waar veruit het laagste percentage mensen toegang had tot elektriciteit.

- **Onderzoek van de risico's van een resultaatgerichte aanpak van EU-ontwikkelings- en samenwerkingsactiviteiten (21/2015)**: deze controle werd verricht naar aanleiding van de recente hernieuwde belangstelling om het accent van het ontwikkelings- en samenwerkingsbeleid van de EU te verleggen van activiteiten naar resultaten.

  In het onderzoek werden negen belangrijke risicogebieden vastgesteld: het gebruik van inconsistente terminologie in samenhang met resultaten of het niet opzetten van een duidelijke, logische keten van actie, output, uitkomst en impact; de grotere complexiteit als gevolg van het opnemen van horizontale aspecten in EU-programma's; het ontbreken van harmonisatie tussen hulpverleningsinstrumenten, resultatenkaders en verantwoordingsstructuren; tekortkomingen in de evaluatie en rapportage van resultaten; het ontbreken van geconsolideerde verslagen over of een overzicht van met EU-hulp bereikte resultaten; het ontbreken van toereikende, relevante en actuele gegevens; de nadruk op de begrotingsuitvoering als doelstelling; en veranderingen in de context van acties.

  Uit het onderzoek bleek dat deze risicoterreinen door de Commissie in uiteenlopende documenten juist waren vastgesteld. Desondanks dient er verdere actie te worden ondernomen om het potentieel van de initiatieven van de Commissie ter verbetering van de ontwikkelings- en samenwerkingsresultaten van de EU volledig te benutten. In verband hiermee hebben we een aantal aanbevelingen geformuleerd die de Commissie in overweging dient te nemen.

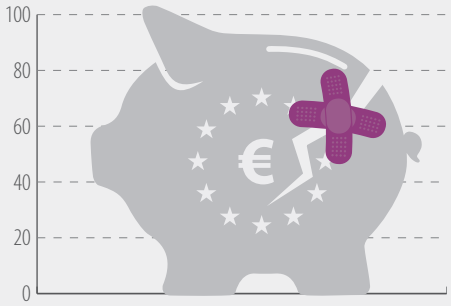

Financieel en economisch bestuur

Het kader voor economisch bestuur van de EU is gericht op de aanpak van problematische financiële en economische trends zoals buitensporige overheidstekorten of staatsschulden, die de groei kunnen belemmeren en de duurzaamheid van overheidsfinanciën in gevaar brengen. De oprichting van de EU-bankenunie valt er ook onder.

Een doelmatigheidscontrole in detail: Financiële bijstand aan landen die in moeilijkheden verkeren (18/2015)

Onze instelling heeft de afgelopen jaren nieuwe verantwoordelijkheden gekregen op het gebied van financieel en economisch bestuur van de EU en in het kader daarvan hebben we de vereiste interne expertise opgebouwd. Dit was het tweede speciaal verslag dat we op dit terrein hebben gepubliceerd, na het eerste over de Europese Bankautoriteit in 2014.

In 2008 werd Europa geconfronteerd met een financiële crisis, die uitmondde in een staatsschuldencrisis. De staatsschuldencrisis was het gevolg van meerdere factoren, waaronder een gebrekkig toezicht op de banken, een slecht begrotingsbeleid en de problemen waarmee grote financiële instellingen werden geconfronteerd — en de daaropvolgende kosten voor de reddingsoperatie, die door de bevolking werden gedragen. De crisis rolde in twee golven over de lidstaten van de EU: eerst werden de landen die geen deel uitmaakten van de eurozone getroffen in 2008-2009, en later verspreidde de crisis zich ook naar de eurozone.

Ons controleteam onderzocht het beheer door de Europese Commissie van de financiële bijstand die tijdens de crisis werd verstrekt uit hoofde van de betalingsbalansfaciliteit en het Europees financieel stabilisatiemechanisme, waarvoor de Commissie op de kapitaalmarkten leningen nam met de EU-begroting als garantie. De controle omvatte de betaalde financiële bijstand aan Hongarije, Letland, Roemenië, Ierland en Portugal, waarbij hoofdzakelijk werd gekeken naar de rol van de Commissie in deze programma's. Ook onderzochten onze controleurs de samenwerking van de Commissie met haar partners — de Europese Centrale Bank (ECB) in Frankfurt en het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in Washington. Ze verzamelden controle-informatie door middel van gedetailleerde onderzoeken en analyses van documenten, alsmede interviews van personeel bij de Commissie, nationale autoriteiten, de ECB en het IMF. Ze controleerden de partners niet, evenmin als de beslissingen die op politiek niveau binnen de EU werden genomen.

Onze controleurs constateerden dat de Europese Commissie niet voorbereid was op de eerste verzoeken om financiële bijstand tijdens de financiële crisis van 2008, gezien het feit dat waarschuwingssignalen niet werden opgepikt, wat de aanvankelijk belangrijke tekortkomingen in haar beheersprocessen grotendeels verklaart. Ze stelden vier belangrijke punten van zorg vast met betrekking tot de aanpak van de crisis door de Commissie: de verschillende gehanteerde benaderingen, de beperkte kwaliteitscontrole, de gebrekkige monitoring en tekortkomingen in de documentatie. De controleurs illustreerden deze tekortkomingen aan de hand van verschillende voorbeelden van landen die in een vergelijkbare situatie niet op dezelfde wijze werden behandeld en constateerden dat de voorwaarden voor bijstand bij sommige programma's minder streng waren, waardoor het gemakkelijker was eraan te voldoen. Ze stelden ook vast dat essentiële documenten onvoldoende werden geëvalueerd door de teams van de Commissie, dat de onderliggende berekeningen niet buiten het team werden geëvalueerd en dat het werk van de deskundigen niet grondig onder de loep werd genomen en het evaluatieproces niet goed werd gedocumenteerd.

De controleurs constateerden echter dat de Commissie er — ondanks haar gebrek aan ervaring — in slaagde haar nieuwe taken op het gebied van het beheer van bijstandsprogramma's, die tot hervormingen leidden, uit te voeren, wat gegeven de tijdsdruk een hele prestatie was. Verder stelden ze vast dat naarmate de crisis zich uitbreidde, de Commissie steeds meer interne deskundigheid opbouwde en contacten legde met een breed scala aan belanghebbenden in de desbetreffende landen, terwijl latere hervormingen ook leidden tot beter macro-economisch toezicht. De controleurs stelden ook een aantal andere positieve uitkomsten vast; zo voldeden de programma's aan hun doelstellingen, werden de herziene tekortdoelstellingen grotendeels gehaald, verbeterden structurele tekorten en leefden de lidstaten de meeste voorwaarden in hun programma's na, zij het met enige vertraging. De programma's zetten met succes aan tot hervormingen en de landen voerden de in het kader van de programmavoorwaarden vereiste hervormingen meestal door, terwijl in vier van de vijf landen de correctie van de lopende rekening sneller plaatsvond dan verwacht.

Onze controleurs merkten op dat een aantal van de vastgestelde tekortkomingen nog steeds bestaat en dat de Commissie haar procedures voor het beheer van financiële bijstand moet versterken. We hebben een aantal aanbevelingen gedaan aan de Europese Commissie die moeten zorgen voor een deugdelijker beheer van financiële bijstand wanneer lidstaten in moeilijkheden in de toekomst een beroep doen op financiële bijstand. Het verslag kreeg vooral in de Europese media veel aandacht, maar ook in de Verenigde Staten en Australië. Zoals al onze speciale verslagen zal het aan onze belanghebbenden in het Europees Parlement en de Raad worden gepresenteerd door ons voor dit verslag verantwoordelijke lid Baudilio Tomé Muguruza.

Controleteam (van links naar rechts): Didier Lebrun, Ignacio García de Parada, Kristian Sniter, Josef Jindra, Giuseppe Diana, Baudilio Tomé Muguruza, Adrian Savin, Daniela Hristova, Zacharias Kolias, Marco Fians, Daniel Costa de Magalhães.

- **Het EU-toezicht op ratingbureaus — een solide opzet, maar nog niet volledig doeltreffend (22/2015)**: wij onderzochten of de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) erin geslaagd is uit te groeien tot de waakhond van de EU voor ratingbureaus. De financiële crisis van 2008 vestigde de aandacht op de ratingbureaus en hun invloed op de financiële markten. In die tijd opereerden de bureaus min of meer ongereglementeerd in Europa. In 2011 werd de Europese Autoriteit voor effecten en markten opgericht om ze te registreren, te monitoren en er toezicht op te houden.

  Onze controleurs concludeerden dat de ESMA weliswaar een goede basis heeft gelegd, maar dat haar regels en richtsnoeren nog niet compleet zijn en dat aanzienlijke risico's in de toekomst moeten worden aangepakt. Ze erkennen dat de ESMA erin is geslaagd de gemiddelde tijdsduur van het registratieproces te verkorten, maar stellen dat het proces complex blijft. Hoewel ratingmethodologieën door zorgvuldigheid, systematiek en continuïteit moeten worden gekenmerkt en moeten kunnen worden gevalideerd, zijn de methoden van de ESMA voornamelijk op zorgvuldigheid gericht. De huidige regels van het kredietbeoordelingskader van het Eurosysteem garanderen niet dat alle bij de ESMA geregistreerde bureaus op gelijke voet staan, waardoor een marktstructuur met twee niveaus ontstaat en kleine bureaus in een ongunstige positie worden gebracht.

  In het verslag werd een aantal aanbevelingen aan de ESMA gedaan met betrekking tot de registratie, de traceerbaarheid van het risico-identificatieproces, de toezichtprocessen en haar IT-systemen.

- **Meer aandacht voor resultaten nodig om de verlening van technische bijstand aan Griekenland te verbeteren (19/2015)**: wij onderzochten of de taskforce voor Griekenland zijn mandaat vervulde en of de aan Griekenland verleende technische bijstand een doeltreffende bijdrage leverde aan het hervormingsproces. De taskforce werd in 2011 door de Commissie opgezet ter ondersteuning van de economische aanpassing van Griekenland met allerlei vormen van technische bijstand.

  Onze controleurs onderzochten of de taskforce zijn mandaat vervulde en of de bijstand een doeltreffende bijdrage aan de hervormingen leverde. Ze verzamelden bewijs van de Commissie, dienstverleners, Griekse ministeries en andere belanghebbenden.

  Uit de controle bleek dat de technische bijstand aan de Griekse autoriteiten werd geleverd in overeenstemming met het mandaat, maar dat deze niet altijd leidde tot voldoende vooruitgang bij de hervormingen. De urgentie waarmee gehandeld moest worden, betekende dat de taskforce heel snel zonder een complete analyse van andere opties en zonder eigen budget werd opgezet. De taskforce beschikte niet over één alomvattend strategisch document voor het verlenen van bijstand of het vaststellen van prioriteiten.

  De verlening van bijstand was relevant en in grote lijnen in overeenstemming met de programmavereisten en de taskforce ontwikkelde een flexibel en gediversifieerd systeem voor de verlening van bijstand, maar er waren tekortkomingen op projectniveau.

Gebouw van het Griekse parlement, Athene, Griekenland.

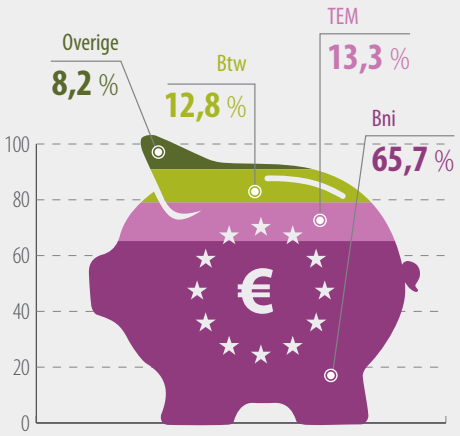

Ontvangsten

De EU-begroting wordt voornamelijk gefinancierd door inkomsten uit drie soorten eigen middelen. Dit zijn middelen gebaseerd op het bruto nationaal inkomen (bni), middelen op basis van de belasting over de toegevoegde waarde (btw) en traditionele eigen middelen (TEM), in het bijzonder douanerechten op invoer naar de EU en suikerheffingen. De EU ontvangt ook inkomstenbelasting van EU-personeel, bijdragen van niet EU-lidstaten voor specifieke EU-programma's en boetes van bedrijven die de voorschriften en regelgeving van de EU overtreden. De EU-uitgaven moeten volledig worden gedekt door de inkomsten. Voor 2015 bedroegen de inkomsten 141,3 miljard euro.

- **De aanpak van intracommunautaire btw-fraude: er zijn meer maatregelen nodig (24/2015)**: wij wilden nagaan of de EU intracommunautaire btw-fraude doeltreffend aanpakt. Elk jaar derft de Europese Unie tussen de 40 en 60 miljard euro aan btw-ontvangsten door georganiseerde criminele activiteiten. Doordat de uitvoer van goederen en diensten van de ene naar de andere EU-lidstaat vrijgesteld is van btw, kunnen criminelen op frauduleuze wijze de belasting in beide landen ontduiken. Dit resulteert in inkomstenderving voor de betrokken lidstaten alsmede voor de EU.

  Wij troffen aanzienlijke tekortkomingen aan, die erop wijzen dat het huidige systeem niet voldoende doeltreffend is. De EU beschikt over een reeks instrumenten ter bestrijding van de intracommunautaire btw-fraude, maar sommige daarvan moeten worden versterkt of consequenter worden toegepast. In het merendeel van de bezochte lidstaten zijn er geen doeltreffende kruiscontroles tussen douane- en belastinggegevens; btw-informatie wordt gedeeld tussen de belastingautoriteiten van de lidstaten, maar er zijn problemen met de nauwkeurigheid, volledigheid en tijdigheid van de gegevens; er is een gebrek aan samenwerking en overlapping van bevoegdheden van administratieve, gerechtelijke en wetshandhavingsautoriteiten.

  Om het systeem te verbeteren is er actie nodig van de lidstaten, het Europees Parlement en de Europese Commissie.

Adviezen in 2015

We dragen ook bij tot de verbetering van het financieel beheer van de EU door middel van adviezen over voorstellen voor nieuwe of gewijzigde wetgeving met een financiële impact. Deze adviezen worden gevraagd door de andere EU-instellingen, en gebruikt door de wetgevende autoriteiten — Parlement en Raad — bij hun werk. We kunnen ook op eigen initiatief nota's en overzichten uitbrengen over andere onderwerpen.

In 2015 stelden we **acht adviezen** op, die een aantal belangrijke terreinen bestreken:

- Advies nr. 1/2015 over een voorstel voor de wijziging van de verordening tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie;
- Advies nr. 2/2015 over een voorstel inzake een gewijzigd financieel reglement van het Communautair Bureau voor plantenrassen;
- Advies nr. 3/2015 over een voorstel inzake het financieel reglement van de gemeenschappelijke afwikkelingsraad;
- Advies nr. 4/2015 over het voorstel voor een verordening betreffende het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI). Zie tekstvak voor nadere bijzonderheden;
- Advies nr. 5/2015 over een voorstel inzake een gewijzigd reglement van het Begrotingscomité van het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt;
- Advies nr. 6/2015 over een voorstel inzake een gewijzigd financieel reglement van de gemeenschappelijke afwikkelingsraad;
- Advies nr. 7/2015 over een voorstel tot wijziging van de verordening betreffende de traditionele eigen middelen, de btw- en bni-middelen en betreffende de maatregelen om in de behoefte aan kasmiddelen te voorzien;
- Advies nr. 8/2015 over een voorstel voor de wijziging van het financieel regelement van toepassing op het 11e Europees Ontwikkelingsfonds.

Advies in detail — EFSI

In reactie op de in 2007 ingezette daling van het aantal investeringen stelde de Commissie in november 2014 een „investeringsplan voor Europa" op. De interventielogica achter het plan is dat Europa legio investeringsbehoeften heeft en tal van economisch levensvatbare projecten waarvoor financiering nodig is. De uitdaging bestaat erin spaartegoeden en financiële liquiditeit op productieve wijze in te zetten voor de ondersteuning van duurzame groei en werkgelegenheid in Europa. Het plan dient de nationale overheidsfinanciën niet te belasten en geen nieuwe schulden te creëren. De Commissie verwacht tegen de tijd dat het plan volledig is uitgevoerd de komende drie jaar 1 tot 1,3 miljoen nieuwe banen te creëren, en via het EFSI de komende drie jaar (2015-2017) ten minste 315 miljard euro aan aanvullende investeringen (voornamelijk langetermijninvesteringen) te mobiliseren.

De verwachtingen rond het initiatief van de Commissie zijn hooggespannen. Om bij te dragen tot het succes van dit initiatief vestigden we in ons advies de aandacht op kwesties betreffende het governance- en wetgevingskader, de verantwoordingsplicht en externe controleregelingen, en financiële verplichtingen voor overheidsfinanciën. We wezen erop dat er voor instrumenten waarbij de EU met de particuliere sector samenwerkt een passende mate van transparantie en verantwoording ten aanzien van de openbare middelen nodig is. De prestaties van dergelijke instrumenten moeten ook worden gemeten ten opzichte van de beoogde resultaten van de gefinancierde activiteiten. We benadrukten dat uit het voorstel niet duidelijk blijkt wat er tussen de Commissie en de Europese Investeringsbank is afgesproken. De wetgever heeft rekening gehouden met ons advies in Verordening (EU) 2015/1017 betreffende het EFSI.

Bijdrage aan de verantwoordingsplicht van de EU door middel van evenementen en conferenties op hoog niveau

Wij bevorderen de bewustwording van het belang van goed financieel beheer en controle van de EU-financiën ook door conferenties over onderwerpen waarbij we risico's hebben vastgesteld en waar we kunnen bijdragen tot de verantwoordingsplicht van de EU door onze controle-expertise. In 2015 organiseerden we twee van dergelijke conferenties, die hieronder zijn beschreven, in overeenstemming met onze strategische doelstelling om samen te werken met onze partners in het EU-verantwoordingsproces.

Het hele jaar door hebben we ook seminars in ons kantoorgebouw georganiseerd met interne en externe deskundigen om kennis uit te wisselen over de meest recente ontwikkelingen op EU-beleidsterreinen en de resultaten ervan te gebruiken voor onze controleplanning en -werkzaamheden. Zo organiseerden we in oktober een seminar over de vooruitgang in de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), waaraan ambtenaren van het directoraat-generaal Landbouw en Plattelandsontwikkeling van de Commissie deelnamen.

Conferentie van de ERK over EU-energiezekerheid

Op 5 mei 2015 hielden we een conferentie in Brussel over EU-energiezekerheid en boden we belanghebbenden uit de EU-instellingen, de lidstaten, de energie-industrie en de academische wereld een neutraal, onafhankelijk platform om te spreken over de uitdagingen op het gebied van energiezekerheid waar de EU zich voor gesteld ziet.

Onze president, Vítor Caldeira, opende de conferentie, en vicepresident van de Commissie, Maroš Šefčovič, hield een inleidende toespraak over het thema. Onze leden Szabolcs Fazakas en Phil Wynn Owen zaten de conferentie voor, die paneldiscussies omvatte over twee belangrijke gebieden: de belemmeringen voor het afronden van de interne energiemarkt, en de essentiële rol van de Oekraïne als belangrijke doorvoerroute in de Europese energievoorziening.

Van links naar rechts: Szabolcs Fazakas, Maroš Šefčovič, Vítor Caldeira, Phil Wynn Owen.

We organiseerden de conferentie omdat de EU geconfronteerd wordt met een aantal belangrijke, met elkaar verweven uitdagingen op dit gebied. Daartoe behoren de ontwikkeling van een interne energiemarkt om het concurrentievermogen van de Europese economie te verbeteren, om klimaatverandering aan te pakken en de zekerheid van de energievoorziening te verbeteren.

Onze instelling richt haar controlewerkzaamheden ook steeds meer op energie- en klimaatkwesties. We hebben al speciale verslagen opgesteld over onderwerpen als de interne energiemarkt en de zekerheid van de energievoorziening, energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. Daarnaast zijn we van plan om meer verslagen op dit gebied op te stellen, onder meer over de EU-bijstand voor de Oekraïne en EU-uitgaven voor klimaatactie, evenals een overzicht („landscape review") van energie- en klimaatkwesties in de EU.

Wij willen waarde toevoegen aan EU-energiegovernance en gaven met deze conferentie te kennen dat we het democratische debat over deze kwesties ook willen faciliteren.

Conferentie van de ERK over de toekomst van ontwikkelingshulp

Op 20 en 21 oktober 2015 organiseerden we — ter gelegenheid van het Europees Jaar voor ontwikkeling, de vaststelling van de nieuwe, mondiale doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling en het voorzitterschap van Luxemburg van de Raad van de Europese Unie — een internationale conferentie over Europese ontwikkelingshulp na 2015.

De tweedaagse conferentie, die werd voorgezeten door ERK-lid Danièle Lamarque, werd geopend door onze president Vítor Caldeira, samen met de minister voor Samenwerking en Humanitaire Actie van Luxemburg Romain Schneider namens het voorzitterschap van de Raad, de voorzitter van de Commissie ontwikkelingssamenwerking van het Parlement Linda McAvan, commissaris voor Ontwikkeling Neven Mimica en ondersecretaris-generaal van de VN Grete Faremo. De conclusies van de conferentie werden gepresenteerd door Marc Angel, de voorzitter van de Commissie buitenlandse en Europese zaken en defensie van de Kamer van Afgevaardigden van Luxemburg.

De EU is de grootste donor van ontwikkelingshulp ter wereld en werkt samen met tal van publieke en particuliere partners, waaronder internationale organisaties, stichtingen, ngo's en landen. Het wordt van steeds groter belang om ervoor te zorgen dat ontwikkelingshulp doeltreffend is door bijzondere aandacht voor de toewijzings- en evaluatiecriteria ervan. Onze instelling speelt een belangrijke rol in dit verband.

De nieuwe duurzaamheidsdoelstellingen van de VN voor 2015-2030 zijn ambitieuzer dan de vorige millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling en sporen de belanghebbenden aan om „anders te denken en te handelen". De deelnemers waren het erover eens dat ontwikkelingshulp in overeenstemming moet zijn met milieu-, energie-, migratie- en ander beleid en nieuwe belanghebbenden moet integreren.

Verder moeten ontwikkelingsagentschappen zich aanpassen aan de nieuwe voorwaarden van toenemende diversificatie van financiering en financieringsinstrumenten: innovatieve financiële instrumenten zorgen voor een grotere hefboomwerking en laten de financiering beter aansluiten op de marktvoorwaarden, maar maken het nemen van financiële besluiten en het beoordelen van de toegevoegde waarde van de hulp ook ingewikkelder.

De Europese Commissie presenteerde de hoofdlijnen van een prestatiebegroting, waarmee wordt beoogd duidelijker te beschrijven hoe EU-middelen worden besteed en welke resultaten er worden bereikt. De ERK zal deelnemen aan de voor dit doel opgezette gemeenschappelijke interinstitutionele werkgroep.

Betrekkingen met belanghebbenden

Europees Parlement en Raad van de Europese Unie

De waarde van onze bijdrage aan de verantwoording door de EU hangt grotendeels af van de mate waarin ons werk en onze producten door onze belangrijkste partners worden benut in de wetgevings- en verantwoordingsprocedure. Onze partners zijn de politieke instanties die verantwoordelijk zijn voor het openbaar toezicht op de besteding van de middelen van de EU: het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de nationale parlementen. In het kader van onze strategie voor 2013-2017 hebben we bijzonder veel aandacht geschonken aan het verbeteren van onze werkrelatie met het Parlement en de Raad.

Onze president en leden hebben regelmatig contact met de commissies van het Europees Parlement, met name de Commissie begrotingscontrole (CONT), onze belangrijkste partner. In 2015 nam onze president Vítor Caldeira deel aan twee CONT-vergaderingen om ons jaarlijkse werkprogramma en onze jaarverslagen te presenteren, alsmede twee plenaire zittingen van het Parlement om de jaarverslagen te presenteren en deel te nemen aan het kwijtingsdebat. Op initiatief van Ville Itälä, ons lid voor interinstitutionele betrekkingen, presenteerde president Caldeira ons werkprogramma voor 2015 ook aan de Conferentie van commissievoorzitters en raadpleegde hij hen met betrekking tot hun prioritaire gebieden met het oog op de planning van ons werkprogramma 2016. In oktober 2015 bracht de CONT een werkbezoek aan de ERK en zette daarmee de praktijk van jaarlijkse bilaterale bezoeken in ons kantoorgebouw in Luxemburg voort, en onze vertegenwoordigers namen deel aan de door de CONT georganiseerde bezoeken aan lidstaten en begunstigde landen, d.w.z. respectievelijk Griekenland en Servië.

In 2015 vertegenwoordigden onze leden onze instelling op 29 vergaderingen van de CONT over onze jaar- en speciale verslagen. Daarnaast presenteerden onze leden negen speciale verslagen aan de desbetreffende commissies. Ook organiseerden we een gezamenlijke vergadering met de Commissie landbouw en de Commissie milieu van het Parlement om punten van gemeenschappelijk belang te bespreken, en begonnen we samen te werken met de onderzoeksdienst van het Parlement om de efficiëntere uitwisseling van kennis tussen onze controlekamers en de dienst te bevorderen.

We zijn ook begonnen nauwer samen te werken met de Raad, en met de presidentschappen, om de betrekkingen tussen de twee instellingen verder te ontwikkelen en te verbeteren. In november ontmoette president Caldeira Pierre Gramegna, de Luxemburgse minister van Financiën en voorzitter van de Raad Economische en Financiële Zaken (Ecofin) tijdens het Luxemburgse voorzitterschap van de Raad om de follow-up van ons Jaarverslag 2014 tijdens de kwijtingsprocedure 2014 te bespreken. We presenteerden ons werkprogramma 2015 en vijftien speciale verslagen aan verschillende werkgroepen van de Raad. Daarnaast presenteerden we de verschillende hoofdstukken van ons jaarverslag aan de Begrotingscomité van de Raad als basis voor de kwijtingsprocedure.

Jaarlijkse vergadering tussen de ERK en de Commissie begrotingscontrole van het Europees Parlement.

Versterking van de partnerschappen met nationale parlementen en autoriteiten

Het hele jaar door hebben we nauw samengewerkt met onze belanghebbenden in de lidstaten. We hebben de nationale parlementen systematisch geïnformeerd over ons werk. Daarnaast hebben onze president en leden ons jaarverslag in de meeste lidstaten aan de nationale parlementen en autoriteiten gepresenteerd. Ook hebben we vergaderingen gehouden met vertegenwoordigers van de nationale parlementen en autoriteiten zowel in ons kantoorgebouw als in de lidstaten.

We hebben het in 2014 opgestarte initiatief voortgezet om bezoeken op hoog niveau aan de EU-lidstaten te organiseren, met als doel de partnerschappen te versterken met nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het beheer van en het toezicht op EU-middelen.

In april 2015 bracht een hoge delegatie van onze instelling een bezoek aan Polen om het belang van openbare controle van en de verantwoordingsplicht voor EU-middelen te onderstrepen, onze zichtbaarheid in samenhang daarmee te versterken en de dialoog aan te gaan met de desbetreffende Poolse autoriteiten. Het bezoek bestond onder meer uit vergaderingen met de Poolse president Bronislaw Komorowski, het hoofd van het kabinet van de minister-president, beide kamers van het parlement, overheidsorganen en lokale organen voor zelfbestuur en, wat ook belangrijk was, de Poolse HCI. In de gesprekken ging het met name over verantwoording en openbare controle en werd verwezen naar ons recente landscape review van EU-regelingen inzake verantwoording en controle van de overheidsfinanciën. Vergaderingen met de Ministeries van Financiën, Infrastructuur en Ontwikkeling, en van Landbouw en Plattelandsontwikkeling boden de gelegenheid om onze landscape reviews, de resultaten van onze relevante controles en beste praktijken te bespreken. Onze delegatie bezocht twee door de EU-gefinancierde projecten, waarvan het ene door overheidsinstanties werd beheerd en het andere door een particuliere begunstigde.

Op het bezoek op hoog niveau aan Polen volgden bezoeken aan de Tsjechische Republiek (juni 2015) en Bulgarije (november 2015). In de Tsjechische Republiek ontmoetten onze vertegenwoordigers de president van de Tsjechische Republiek Miloš Zeman, de minister-president en vertegenwoordigers van het Parlement. Ze woonden ook de gemeenschappelijke vergadering van de commissies begrotingscontrole en buitenlandse zaken van de Kamer van Afgevaardigden bij, waarin werd gedebatteerd over de resultaten van GLB- en cohesiecontroles in de vorige programmeringsperiode die relevant waren voor de Tsjechische Republiek. Tijdens het bezoek leverden ze een bijdrage aan de door de HCI van de Tsjechische Republiek georganiseerde conferentie over elektronische gegevens en de betekenis ervan voor de toekomst van controles. In het kader van het bezoek aan Bulgarije organiseerde onze delegatie vergaderingen met de president van de republiek Rosen Plevneliev, minister-president Boyko Borissov, voorzitter van het parlement Tsetska Tsacheva en andere vertegenwoordigers van het parlement. Ze nam ook deel aan een conferentie over de rol van externe controles met het oog op een doeltreffend beheer van de publieke sector ter gelegenheid van het feit dat de HCI van Bulgarije 135 jaar geleden werd opgericht en 20 jaar geleden in ere werd hersteld.

Van links naar rechts: ERK-president Vítor Caldeira, de president van de Poolse HCI (NIK) Krzysztof Kwiatkowski, Pools ERK-lid Augustyn Kubik.

Samenwerking met hoge controle-instanties

De ERK werkt samen met andere hoge controle-instanties (HCI's), voornamelijk via:

- het Contactcomité van de **HCI's van de EU-lidstaten**;
- het netwerk van **HCI's van de landen die kandidaat of potentieel kandidaat zijn voor het EU-lidmaatschap**, en
- **internationale organisaties** voor openbare controle-instanties, met name de internationale organisatie van hoge controle-instanties (INTOSAI) en haar Europese regionale groep (EUROSAI).

Het Contactcomité van de hoge controle-instanties van de EU-lidstaten

Het EU-Verdrag schrijft voor dat de ERK en de nationale controle-instanties van de lidstaten samenwerken in onderling vertrouwen en met behoud van hun onafhankelijkheid. We werken actief samen met de HCI's van de EU-lidstaten binnen het kader van het Contactcomité, dat een jaarlijkse vergadering houdt en werkgroepen, netwerken en taskforces kent die zijn opgericht om specifieke kwesties van gemeenschappelijk belang te behandelen.

In 2015 kwam het Contactcomité in Riga bijeen. De gesprekken gingen over het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI), de preventie en bestrijding van onregelmatigheden en fraude, en het meerjarig financieel kader 2014-2020. Ook werd er aandacht besteed aan kwesties betreffende het gemeenschappelijk toezichtmechanisme (GTM). Het Contactcomité nam een verklaring aan inzake de verantwoordings- en controleregelingen van het GTM, die was gericht aan de nationale parlementen, regeringen en relevante EU-instellingen en organen. Verder keurde het Contactcomité voorstellen goed inzake het verrichten van parallelle controles met betrekking tot de invoering van het GTM, alsmede de bijdrage van de structuurfondsen aan de Europa 2020-strategie en de onderliggende risico's voor de duurzaamheid van de overheidsfinanciën. In november 2015 organiseerde de ERK de eerste vergadering van de werkgroep inzake structuurfondsen VII; het doel ervan was een werkplan overeen te komen voor een nieuwe multilaterale parallelle controle waarin wordt beoordeeld in welke mate de EU-subsidies doeltreffend bijdragen aan de uitvoering van de Europa 2020-strategie op de gebieden werkgelegenheid en onderwijs.

Netwerk van hoge controle-instanties van de landen die kandidaat of potentieel kandidaat zijn voor het EU-lidmaatschap

We werken samen met de HCI's van de landen die kandidaat of potentieel kandidaat zijn voor het EU-lidmaatschap, voornamelijk via een met het Contactcomité vergelijkbaar netwerk[1].

Gedurende 2015 zijn we het netwerk blijven ondersteunen bij de uitvoering van een parallelle doelmatigheidscontrole betreffende energie-efficiëntie. De laatste workshop van dat project werd in mei 2015 gehouden in het kantoorgebouw van de ERK te Luxemburg. De ERK is betrokken bij de voorbereiding van nieuwe projecten, die in 2016 zullen starten en gericht zullen zijn op zowel prestaties als financiële controles.

In mei 2015 woonden ERK-vertegenwoordigers de viering van het 90-jarig bestaan van de HCI in Albanië bij. Bij deze gelegenheid ontmoette president Caldeira de president van de republiek Bujar Nishani.

Acht controleurs van het netwerk van HCI's namen deel aan ons stageprogramma van 2015.

1 Per januari 2015 bestaat het netwerk uit zes kandidaat-lidstaten (Albanië, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, IJsland, Montenegro, Servië en Turkije) en één potentiële kandidaat-lidstaat (Bosnië en Herzegovina). Sinds november 2013 neemt Kosovo* deel aan het netwerk als waarnemer.

* Deze benaming laat de standpunten over de status van Kosovo onverlet en is in overeenstemming met Resolutie 1244 van de VN-Veiligheidsraad en het advies van het Internationaal Gerechtshof over de onafhankelijkheidsverklaring van Kosovo.

Multilaterale (INTOSAI — EUROSAI) en bilaterale samenwerking

In 2015 bleven we actief betrokken bij en leverden we een bijdrage aan de activiteiten van INTOSAI en EUROSAI, in het bijzonder in de relevante werkorganen ervan.

In november werd de ERK benoemd tot vicevoorzitter van de beroepsnormencommissie van INTOSAI met ingang van haar congres van eind 2016 (INCOSAI), waaruit onze ambitie blijkt om onze bijdrage tot het proces van het vaststellen van normen voor controle van de overheidsfinanciën te verbeteren.

Ook bleven we actief betrokken bij de raad van bestuur en de werkgroepen van EUROSAI. We gingen in op het verzoek van haar voorzitter, de HCI van Oekraïne, om de eerste vergadering van de werkgroep inzake de controle van aan catastrofen en rampen toegewezen middelen bij ons te organiseren.

Onze instelling is ook een actief lid van de EUROSAI-taskforce inzake controle en ethiek, die ethisch gedrag en integriteit zowel bij HCI's als overheidsorganisaties beoogt te bevorderen. Hoofddoel van de taskforce is om het beheer van ethisch gedrag te versterken en van een kader te voorzien, met praktische en realistische instrumenten die bedoeld zijn om de hoge controle-instanties bij hun dagelijkse werkzaamheden te helpen.

We woonden de vijfde gezamenlijke EUROSAI-ARABOSAI-conferentie bij, die ging over het toezicht op reddingspakketten van regeringen, en de tweede jonge EUROSAI-conferentie, die jonge controleurs de mogelijkheid biedt om actuele onderwerpen te bespreken.

Tevens woonden we het Global World Leadership Forum van de HCI's bij, waarvan het hoofdthema de rol van controleurs in de publieke sector in 2030 was.

Onze instelling onderhoudt goede bilaterale betrekkingen met andere HCI's. Zo woonde onze delegatie in 2015 een internationaal seminar bij dat door de Poolse HCI in Warschau werd georganiseerd voor controleurs uit Georgië, Moldavië en Oekraïne. De delegatie sprak met de HCI's van de Tsjechische Republiek, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen en de Slowaakse Republiek over hun ervaring met ontwikkeling en capaciteitsopbouw op weg naar het EU-lidmaatschap, en verzorgde een opleiding over onze methodologie voor nalevingsgerichte en doelmatigheidscontroles.

Samenwerking met HCI's door internationale collegiale toetsing

Collegiale toetsing is een methode die vaak wordt toegepast om beste praktijken en kwaliteitsbewaking te bevorderen. De INTOSAI-subcommissie inzake collegiale toetsing is verantwoordelijk voor het handhaven, bijwerken en relevant houden van het richtsnoer inzake de internationale standaarden van hoge controle-instanties (ISSAI 5600). In 2015 leverden we een aanzienlijke bijdrage aan de herziening van dat richtsnoer, dat op de INCOSAI van 2016 ter goedkeuring zal worden voorgelegd.

Ook hebben we een leidende rol gespeeld bij de internationale collegiale toetsingen van de HCI's van Letland, Spanje en Zwitserland. De reikwijdte van de evaluatie van de Letse HCI was zeer breed en betrof methodologieën en praktijken op het gebied van financiële, nalevingsgerichte en doelmatigheidscontroles, alsmede de doelmatigheid van de ondersteunende functies. De evaluatie van de Spaanse HCI, die door de HCI van Portugal werd geleid, bestreek ook een groot aantal aspecten met betrekking tot het functioneren van de instelling. In het geval van de Zwitserse HCI fungeerden we als de enige beoordelaar. De evaluatie omvatte een beoordeling van de relevantie van haar strategie, alsmede haar programmerings- en kwaliteitscontroleprocessen.

Ons management

Het college van de ERK

Het college van de ERK bestaat uit één lid per lidstaat; elk lid heeft een ambtstermijn van zes jaar. De leden worden benoemd door de Raad, na raadpleging van het Europees Parlement, op voordracht van hun respectieve lidstaten. Het Verdrag schrijft voor dat ze hun ambt volkomen onafhankelijk uitvoeren in het algemeen belang van de Europese Unie.

De leden kiezen de president uit hun midden voor een periode van drie jaar. De ambtstermijnen van de president en de leden kunnen worden verlengd.

De meeste leden worden toegewezen aan een van de vijf kamers, waar verslagen, adviezen en standpunten worden vastgesteld en besluiten over bredere strategische en bestuurlijke kwesties worden genomen. Elk lid is verantwoordelijk voor zijn of haar eigen taken, hoofdzakelijk op controlegebied. Het lid coördineert de desbetreffende controleteams en wordt bijgestaan door zijn of haar kabinet. De verslagen, adviezen of standpunten worden ter goedkeuring aan de kamer en/of het voltallige college voorgelegd en vervolgens aan het Parlement, de Raad en andere relevante belanghebbenden, waaronder de media, gepresenteerd. In bepaalde gevallen en op initiatief van de leden kan het verslag worden gepresenteerd aan de autoriteiten van desbetreffende lidstaten. We hebben één lid — Ville Itälä — de verantwoordelijkheid voor institutionele betrekkingen toevertrouwd.

In 2015 benoemde de Raad van de Europese Unie, op voordracht van haar lidstaat en na raadpleging van het Europees Parlement, Bettina Jakobsen (Denemarken) tot lid van de ERK. Haar ambtstermijn loopt van 1 september 2015 tot 28 februari 2018, d.w.z. de resterende ambtstermijn van het vorige Deense lid Henrik Otbo, die in februari 2015 onverwacht overleed.

Het college van de ERK op 31 december 2015.

Europese Rekenkamer: organigram

President

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Portugal

Kamer I
Behoud en beheer van de natuurlijke hulpbronnen

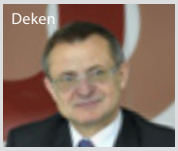

Augustyn KUBIK
Polen

Jan KINŠT
Tsjechische Republiek

Kersti KALJULAID
Estland

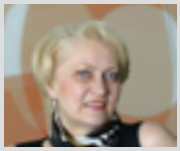

Rasa BUDBERGYTĖ
Litouwen

Nikolaos MILIONIS
Griekenland

Bettina JAKOBSEN
Denemarken

Kamer II
Structuurbeleid, vervoer en energie

Henri GRETHEN
Luxemburg

Ladislav BALKO
Slowakije

Iliana IVANOVA
Bulgarije

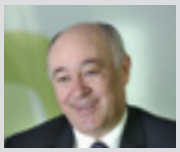

George PUFAN
Roemenië

Phil WYNN OWEN
Verenigd Koninkrijk

Oskar HERICS
Oostenrijk

Kamer III
Externe maatregelen

Karel PINXTEN
België

Szabolcs FAZAKAS
Hongarije

Hans Gustaf WESSBERG
Zweden

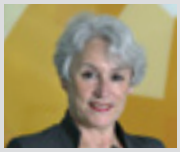

Danièle LAMARQUE
Frankrijk

Klaus-Heiner LEHNE
Duitsland

Kamer IV
Ontvangsten, onderzoek en intern beleid en instellingen en organen van de Europese Unie

Milan Martin CVIKL
Slovenië

Louis GALEA
Malta

Pietro RUSSO
Italië

Baudilio TOMÉ MUGURUZA
Spanje

Neven MATES
Kroatië

Alex BRENNINKMEIJER
Nederland

Kamer CEAD
Coördinatie, evaluatie, certificering en ontwikkeling

Igors LUDBORŽS
Letland

Lazaros S. LAZAROU
Cyprus

Kevin CARDIFF
Ierland

MIR
Lid voor institutionele betrekkingen

Ville ITÄLÄ
Finland

ERK-strategie 2013-2017: continue vooruitgang

De doelstelling van onze vijfjarige strategie is om onze bijdrage aan de openbare verantwoordingsplicht van de EU zo waardevol mogelijk te maken. Onze belangrijkste prioriteiten om deze doelstelling te verwezenlijken worden in de onderstaande grafiek weergegeven.

Een groot aantal van de in de strategie vastgestelde initiatieven is al uitgevoerd. We hebben ons scala aan publicaties vergroot, de betrekkingen met onze belanghebbenden geïntensiveerd en uitgebreid, onze controleprocessen versneld en de wijze waarop we onze eigen prestaties meten verbeterd. In 2015 besloten we de wijze waarop we georganiseerd zijn te veranderen. Zodoende komen we tegemoet aan de aanbeveling van het Europees Parlement over de toekomstige rol van de ERK en van de **internationale collegiale toetsing 2014** van onze doelmatigheidscontroles.

Strategische prioriteiten van de ERK 2013-2017

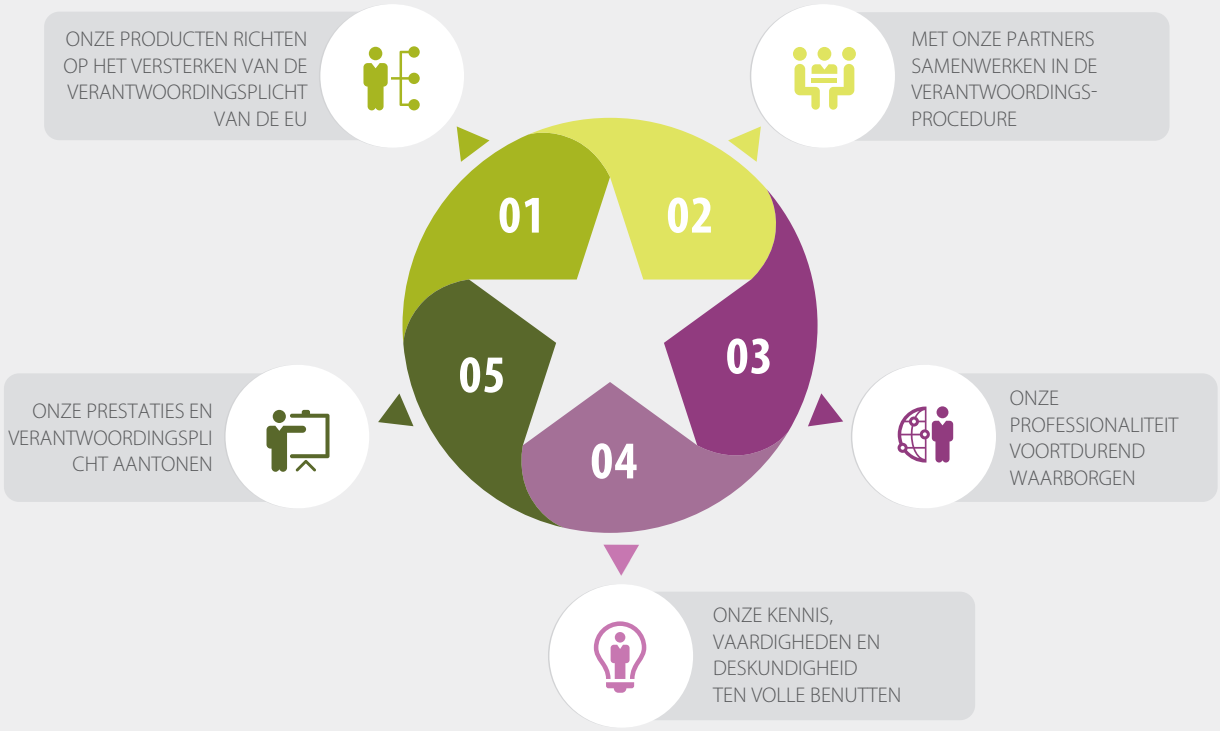

Reorganisatie van de ERK

DOELSTELLING 1

ONS CONTROLEPROCES VERDER STROOMLIJNEN

DOELSTELLING 2

EEN OP TAKEN GEBASEERDE AANPAK IN ONZE ORGANISATIE INVOEREN

ONDERLIGGENDE REDEN

- FLEXIBEL REAGEREN OP EEN SNEL VERANDERENDE OMGEVING
- PERSONEEL FLEXIBEL INZETTEN BIJ PRIORITAIRE CONTROLETAKEN
- PRODUCTEN TIJDIG AFLEVEREN
- ONZE ROL EN WERKZAAMHEDEN BETER COMMUNICEREN

TIJDSCHEMA

IMPULS

- 2012: Voorbereiding van de strategie 2013-2017
- 2013: Collegiale toetsing door de HCI's van Duitsland, Frankrijk en Zweden | Verslag van het Europees Parlement over de toekomst van de ERK
- 2015: Voorbereiding op een op taken gebaseerde organisatie
- 2016: Flexibele en slagvaardige ERK

MAATREGELEN

- 2012: - 10 belangrijke acties
- 2013: - Raadpleging - Besluiten van de Rekenkamer - Ontwerp in grote lijnen
- 2015: - Ontwerp in detail - Proefprojecten - Uitvoering
- 2016: - Treedt in werking: 1.1.2016 - Opleiding en andere maatregelen

Flexibel reageren op een snel veranderende omgeving

We hebben een nieuwe procedure voor de programmering van ons werk ontwikkeld, waarmee we ons werk kunnen plannen en indelen op basis van instellingsbrede prioriteiten en een alomvattende risico-evaluatie. We houden nu systematisch rekening met de standpunten van onze belanghebbenden bij de planning van ons werk om ervoor te zorgen dat onze verslagen zo relevant mogelijk zijn. Met ondersteuning van ons voor institutionele betrekkingen verantwoordelijke lid werken onze president en leden samen met EU-belanghebbenden, waaronder de commissies van het Europees Parlement.

Personeel flexibel inzetten voor prioritaire controletaken

We hebben ons personeel in flexibele teams georganiseerd rond taken in plaats van in eenheden, zodat het gemakkelijker kan worden ingezet voor prioritaire taken. Dit betekent dat we nu „de juiste persoon aan de juiste taak" toewijzen en zodoende zijn of haar vaardigheden en potentieel benutten. De reorganisatie heeft ook geleid tot een afgeslankt management van onze instellingen: eenheidshoofden zijn hoofdmanagers geworden en ze delen managementtaken onder leiding van hun directeur, die hun deskundigheid op het gebied van kwaliteit en toezicht biedt. Ook versterken we onze expertise op controlegebieden en voeren we instrumenten voor kennisuitwisseling in om onze kennisbeheerprocessen verder te verbeteren.

Producten tijdig afleveren

We hebben onze controleprocedures gestroomlijnd en ons takenbeheer vereenvoudigd, zodat we producten tijdig kunnen afleveren. De afgelopen jaren hebben we de gemiddelde tijd voor het opstellen van onze speciale verslagen gestaag verkort en de reorganisatie zal ons helpen die nog verder te verkorten. Dit is bijzonder belangrijk met het oog op de inwerkingtreding van het nieuwe Financieel Reglement.

Onze rol en werkzaamheden beter communiceren

We hebben de structuur van ons jaarverslag veranderd en het afgestemd op de rubrieken van het meerjarig financieel kader, wat het bruikbaarder en gebruiksvriendelijker maakt. In ons jaarverslag zijn nu ook meerjarige rapportages opgenomen van zowel de grootste uitgavengebieden als de prestaties. Ook hebben we de functies voor communicatie en betrekkingen met belanghebbenden versterkt, onder andere door een woordvoerder aan te werven.

Meting van de prestaties

Sinds 2008 passen we **essentiële prestatie-indicatoren (KPI's) toe om het management te informeren** over de geboekte voortgang bij het verwezenlijken van onze doelstellingen, om de besluitvorming te ondersteunen en om prestatie-informatie te verschaffen aan onze belanghebbenden. Zij weerspiegelen onze prioriteiten en tonen onze prestaties en verantwoordingsplicht als een professionele controle-instelling aan.

De indicatoren zijn gericht op het meten van essentiële elementen van de kwaliteit en impact van ons werk, met bijzondere aandacht voor het oordeel van de voornaamste belanghebbenden, alsmede van de efficiëntie en doeltreffendheid van de wijze waarop we onze middelen inzetten. De KPI's zijn bijgewerkt voor de strategische periode 2013-2017.

Kwaliteit en impact van ons werk

Wij beoordelen de kwaliteit en impact van onze verslagen op basis van de beoordeling door belanghebbenden, van evaluaties door deskundigen en van de follow-up van de aanbevelingen ter verbetering van het financieel beheer van de EU. Daarnaast meten we de aandacht die we in de media krijgen.

Beoordeling door belanghebbenden

We hebben onze belangrijkste belanghebbenden (de Commissie begrotingscontrole en de Begrotingscommissie van het Europees Parlement, het Begrotingscomité van de Raad, de voornaamste gecontroleerden bij de Commissie en de EU-agentschappen, en de presidenten van de HCI's van de EU) verzocht een cijfer tussen de 1 en 5 (van „zeer gering" tot „zeer groot") te geven aan de **bruikbaarheid en impact** van de verslagen die we in 2015 hebben gepubliceerd.

Uit de antwoorden blijkt dat **90 %** van de belangrijkste belanghebbenden onze verslagen nuttig voor hun werk acht (94 % in 2014), en dat **92 %** meent dat zij impact hebben (91 % in 2014).

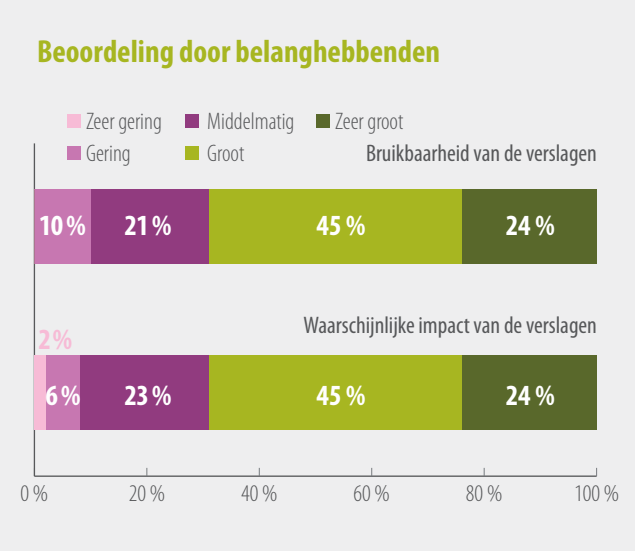

Evaluaties door deskundigen

Ieder jaar evalueren onafhankelijke externe deskundigen de inhoud en presentatie van een steekproef van onze verslagen als kwaliteitsbeoordeling. In 2015 beoordeelden deze partijen vier speciale verslagen en de jaarverslagen over 2014. Zij gaven punten voor de kwaliteit van verschillende aspecten van de verslagen op een schaal van vier, van „duidelijk ontoereikend" (1) tot „hoge kwaliteit" (4).

Met een totaalgemiddelde van 3,3 waren de scores van de deskundigen voor 2015 voor beide soorten verslagen de hoogste van de afgelopen vier jaar.

Evaluaties van de ERK-verslagen door deskundigen

Follow-up van aanbevelingen

Een van de belangrijkste manieren waarop we bijdragen tot de verbetering van het financieel beheer van de EU is door middel van de aanbevelingen die we doen aan de Commissie en andere gecontroleerden in onze controleverslagen. Sommige aanbevelingen kunnen snel worden uitgevoerd, andere vergen vanwege de complexiteit ervan meer tijd.

We houden systematisch toezicht op de mate waarin gecontroleerden **uitvoering hebben gegeven aan onze aanbevelingen**. Eind 2015 was 73 % van de meer dan 600 aanbevelingen die we in 2012-2015 deden, uitgevoerd. Dit betekent een stijging ten opzichte van de uitvoeringsgraad van 69 % in 2014 voor de aanbevelingen uit de periode 2011-2014.

Uitvoering van de ERK-aanbevelingen per jaar waarin ze zijn gedaan

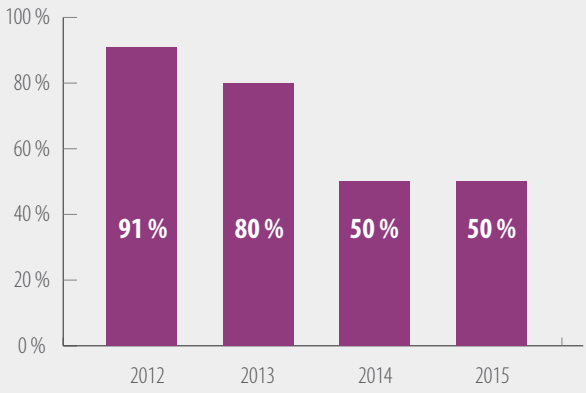

Media-aandacht

De indicator voor de aandacht voor ons in de media geeft onze media-impact weer. Deze houdt verband met de strategische doelstelling, meer bekendheid te geven aan onze instelling, onze producten, de controlebevindingen en de conclusies die we verstrekken.

In 2015 troffen we ongeveer 3 400 online-artikelen aan met betrekking tot onze speciale verslagen, de jaarverslagen en de instelling in het algemeen. 54 % hiervan had betrekking op onze controleverslagen; de rest ging over onze instelling en ons werk in het algemeen. In 2015 kregen onze jaarverslagen bijna tweemaal zoveel aandacht in de media als in 2014. De aandacht van de media voor onze speciale verslagen nam daarentegen af vergeleken met 2014, grotendeels vanwege de zeer grote aandacht van de media voor één verslag in dat jaar (door de EU gefinancierde luchthaveninfrastructuur (21/2014), waaraan meer dan 800 artikelen werden gewijd).

Onderwerpen waaraan in de media aandacht wordt besteed

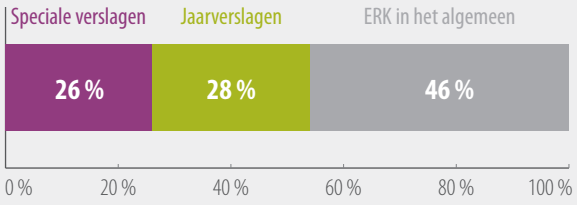

Efficiënt en doeltreffend gebruik van middelen

Wij beoordelen de efficiëntie en doeltreffendheid van het gebruik van onze middelen aan de hand van ons vermogen om ons werkprogramma uit te voeren, controles tijdig te verrichten en de vakbekwaamheid van ons personeel te waarborgen.

Uitvoering van het werkprogramma

We plannen onze controle- en andere taken in ons jaarlijkse werkprogramma en monitoren gedurende het jaar de voortgang. In 2015 voerden we 88 % van ons werkprogramma uit. De jaarverslagen en specifieke jaarverslagen werden volgens planning ten uitvoer gelegd, terwijl 69 % van de speciale verslagen volgens onze zeer ambitieuze planning werd uitgevoerd. De afronding van de overige verslagen — die vertraging opliepen vanwege de noodzaak om meer bewijs te vergaren of door onverwachte complexiteit — werd uitgesteld tot begin 2016. Het betreft voornamelijk nieuwe of innovatieve controles die door de aard ervan meer tijd in beslag kunnen nemen. Het reorganisatieproject van de ERK, dat onder „andere taken" wordt gemeten, verloopt volgens planning.

Uitvoering van het werkprogramma 2015 van de ERK

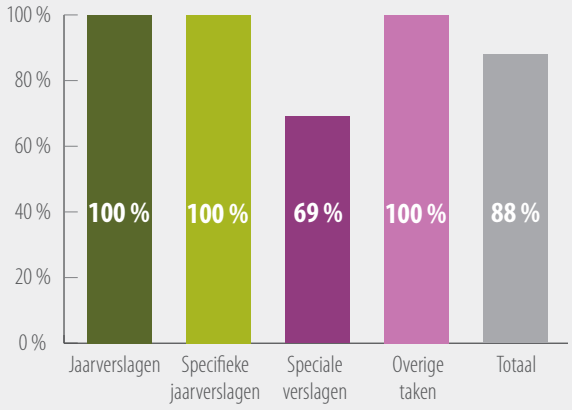

Productie van speciale verslagen

Om impact te hebben, dienen onze speciale verslagen op tijd te verschijnen. De afgelopen jaren zijn we erin geslaagd de productietijd van onze controles in te korten, voornamelijk dankzij initiatieven in het kader van onze strategie 2013-2017. In 2015 bedroeg de productietijd van onze 25 speciale verslagen gemiddeld 17 maanden (19 maanden in 2014); het was de eerste keer dat het gemiddelde onder de 18 maanden lag. We zullen blijven werken aan de verdere inkorting van de productietijd van onze speciale verslagen, in het bijzonder als antwoord op het nieuwe beginsel dat in het herzien Financieel Reglement is opgenomen.

Productietijd van de in 2013-2015 geproduceerde speciale verslagen

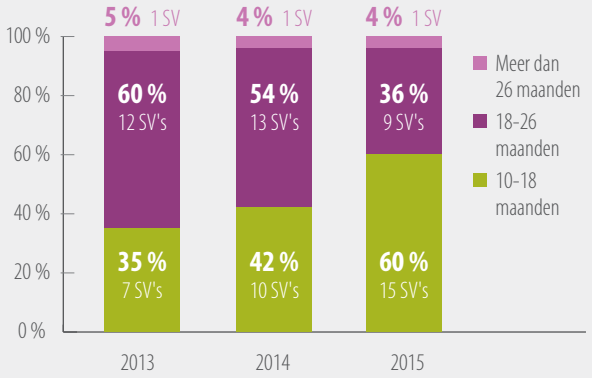

Beroepsopleiding

In overeenstemming met de door de Internationale Federatie van Accountants gepubliceerde richtsnoeren proberen we gemiddeld veertig uur (vijf dagen) beroepsopleiding (exclusief taalcursussen) per controleur te verzorgen.

Opnieuw overtroffen we ons streefdoel voor beroepsopleiding voor controlepersoneel, en daarmee tonen we het belang aan dat wij hechten aan de ontwikkeling van ons personeel. Als taalcursussen worden meegerekend, ontvingen onze controleurs in 2015 gemiddeld 9,4 dagen opleiding.

Aantal dagen beroepsopleiding per controleur per jaar

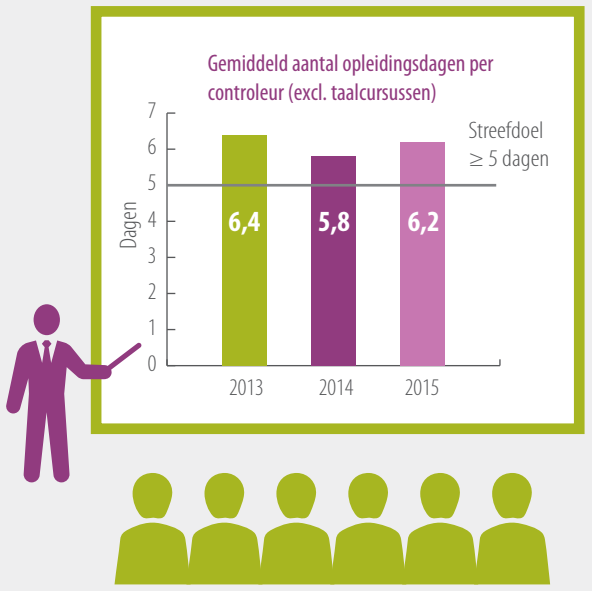

Ondersteuning van de controle

Personeelszaken

Toewijzing van personeel

In 2015 bleven we ons personeelsbestand inkrimpen met 1 % per jaar gedurende een periode van vijf jaar (2013-2017), zoals vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord betreffende de begrotingsdiscipline en een goed financieel beheer van december 2013.

Als gevolg daarvan werd de toewijzing van personeel in 2015 teruggebracht van 882 tot 872 ambtenaren en tijdelijke functionarissen (exclusief leden, arbeidscontractanten, gedetacheerde nationale deskundigen en stagiairs). Het aantal controlemedewerkers bedroeg 562, van wie er 113 in de kabinetten van de leden werken.

Verdeling van het ERK-personeel per 31 december 2015

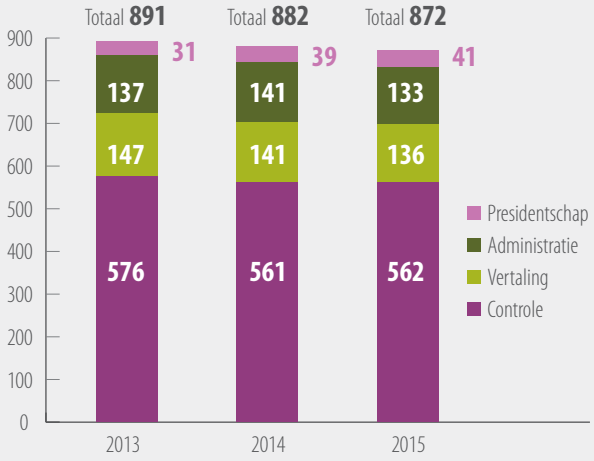

Werving

Onze medewerkers hebben de meest uiteenlopende academische en professionele achtergronden, en de kwaliteit van hun werk en hun inzet komen tot uitdrukking in de output van onze instelling. Bij ons wervingsbeleid worden de algemene beginselen en arbeidsvoorwaarden van de EU-instellingen in acht genomen; ons personeelsbestand bestaat uit ambtenaren in vaste dienst en personeelsleden met een tijdelijk contract. Algemene vergelijkende onderzoeken voor posten bij de ERK worden georganiseerd door het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO).

In 2015 wierven we 63 werknemers aan: 30 ambtenaren, 17 tijdelijke functionarissen, 11 arbeidscontractanten, 4 gedetacheerde nationale deskundigen en 1 adviseur. Tevens boden we 74 stageplaatsen van drie tot vijf maanden voor afgestudeerden. Op 31 december 2015 waren er maar 15 vacante posten bij onze instelling (1,7 % van het totale aantal posten).

Genderevenwicht

We passen in ons personeelsbeheer en bij werving een beleid van gelijke kansen toe. Al een aantal jaar is de verhouding tussen mannen en vrouwen in ons personeelsbestand gelijk.

In de onderstaande grafiek is de verhouding tussen mannen en vrouwen per verantwoordelijkheidsniveau, die de afgelopen jaren stabiel is gebleven, op 31 december 2015 weergegeven.

Ons actieplan gelijke kansen is erop gericht om op alle niveaus genderevenwicht te bewerkstelligen. Na de meest recente wervingscampagnes is 50 % van al het personeel op AD5- tot AD8-niveau vrouw (een stijging ten opzichte van 48 % in 2014). Naarmate het hogere en middenkader wordt vernieuwd, zal het toenemende aantal vrouwen op AD-niveau er naar verwachting toe bijdragen dat het aantal vrouwen op managementniveau in de toekomst zal stijgen.

Genderevenwicht per verantwoordelijkheidsniveau

Managers per nationaliteit en geslacht per 31 december 2015

Nationaliteit *	Directeuren	Hoofdmanagers
BELGISCH	1	3
BULGAARS		1
TSJECHISCH		1
DEENS		2
DUITS	1	7
ESTS		1
IERS	1	2
GRIEKS	1	2
SPAANS	1	6
FRANS	1	8
KROATISCH		1
ITALIAANS		3
CYPRIOTISCH		
LETS		1
LITOUWS	1	1
LUXEMBURGS		
HONGAARS		1
MALTEES		1
NEDERLANDS		2
OOSTENRIJKS		1
POOLS		2
PORTUGEES		3
ROEMEENS		1
SLOVEENS		1
SLOWAAKS		1
FINS		1
ZWEEDS		1
BRITS	4	5

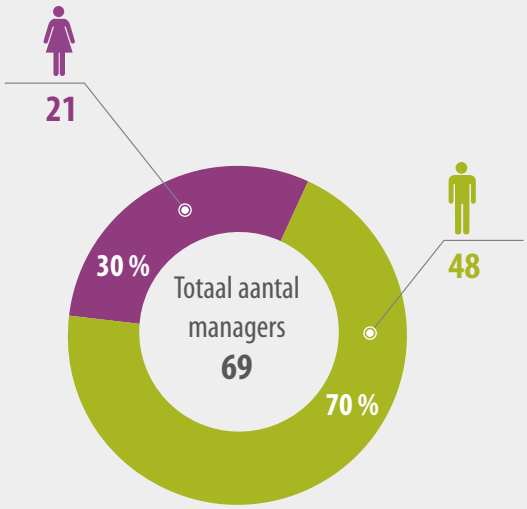

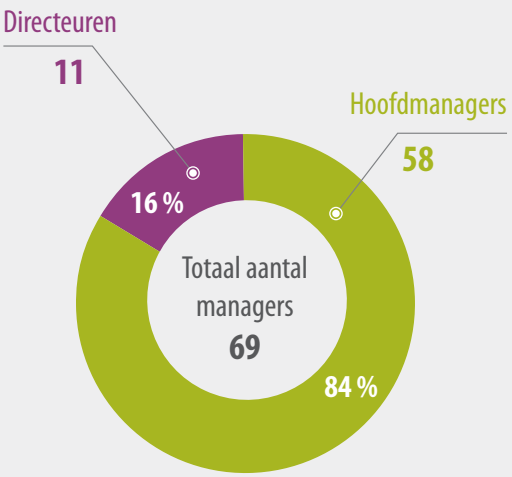

* Weergegeven in protocollaire lidstaatvolgorde.

Leeftijdsprofiel

Uit het leeftijdsprofiel van de personeelsleden die op 31 december 2015 in actieve dienst waren, blijkt dat 52 % van ons personeel 44 jaar of jonger is.

32 van de 69 directeuren en hoofdmanagers (46 %) zijn 55 jaar of ouder. Dit houdt in dat het hogere kader de komende vijf tot tien jaar wordt vernieuwd naarmate zij met pensioen gaan.

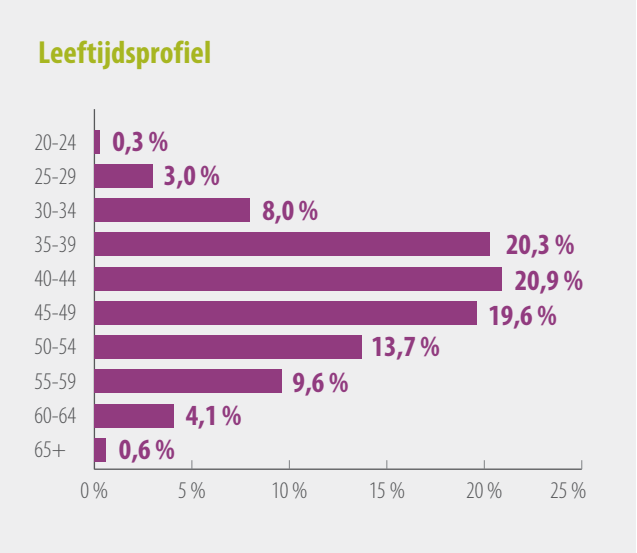

Ondersteunende diensten

Beroepsopleiding

In het controlevak is permanente opleiding noodzakelijk om ervoor te zorgen dat controleurs volledig op de hoogte blijven van ontwikkelingen op hun vakgebied en nieuwe vaardigheden ontwikkelen. Bovendien vergt de specifieke aard van onze controleomgeving dat het personeel over een goede taalvaardigheid beschikt.

In 2015 genoot ieder van onze personeelsleden gemiddeld 7,3 dagen beroepsopleiding. Het aandeel van taalcursussen in alle opleidingen bleef dalen. In 2015 waren ze goed voor 35 % van dit totaal, tegenover 43 % in 2014.

Onze belangrijkste activiteiten met betrekking tot beroepsopleiding betreffen de modernisering van onze opleidingsprogramma's en meer gebruikmaking van leermiddelen binnen en buiten het kader van de EU-instellingen. In samenwerking met de Universiteit van Lorraine (Nancy, Frankrijk) hebben we een postuniversitair diploma getiteld „Audit of public organisations and policies" (controle van overheidsorganisaties en -beleid) en een masterprogramma „Management of public organisations" (beheer van overheidsorganisaties) ontwikkeld.

We zetten onze samenwerking voort met de Europese Commissie, die taalcursussen voor ons personeel organiseert, en met de Europese Bestuursschool, die onze opleiding in zachte vaardigheden en de „ERK-opleidingsdag" hielp organiseren. Daarnaast breidden we ons cursusaanbod verder uit met e-learningcursussen op maat en opleiding in de vorm van gecombineerd afstands- en contactonderwijs. Ook vervolgden we onze succesvolle reeks presentaties door interne en externe deskundigen over ontwikkelingen op controlegebied of over onderwerpen die verband houden met het werk van onze controleurs. Ten slotte voerden we een kader in voor „Performance Recognition Awards" (prijzen voor de erkenning van prestaties) om de prestaties van niet-leidinggevend personeel te belonen met specifieke opleidingen buiten onze instelling.

Ondersteuning van de controle

Vertaling

Vertaling is een activiteit ter ondersteuning van ons controlewerk die onze instelling in staat stelt haar opdracht te vervullen en te voldoen aan haar communicatiedoelstellingen. In 2015 was de totale hoeveelheid vertaalwerk hoger dan ooit — ongeveer 200 000 bladzijden, een stijging van bijna 3 % ten opzichte van 2014. Ongeveer 99 % van de vertalingen werden op tijd afgerond.

Naast hun reguliere vertaalwerkzaamheden verleenden onze vertalers taalkundige assistentie tijdens 26 controlebezoeken ter plaatse in de hele EU, alsmede tolkendiensten bij internationale evenementen en vergaderingen. Bovendien verleenden ze ondersteuning bij het opstellen van preliminaire bevindingen en speciale verslagen, wat hun betrokkenheid bij het controleproces, de kernactiviteit van onze instelling, vergrootte.

In 2015 optimaliseerde ons directoraat Vertaling naar aanleiding van de evaluatie van onze vertaalworkflow en in overeenstemming met de reorganisatie van onze instelling, zijn structuur door assistenten in pools te groeperen. Een belangrijk project van het directoraat, *GroupShare*, zal leiden tot aanzienlijke verbeteringen door een verdere stroomlijning van het werk van de assistentenpool, waardoor er efficiënter kan worden gewerkt en ruimte ontstaat voor verdere automatisering; tevens zullen de praktijken binnen de talenteams zo worden geharmoniseerd.

Informatietechnologie

In 2015 richtte ons directoraat voor Informatie en Technologieën zijn inspanningen op de aanpassing van onze administratieve informatiesystemen om bij te dragen aan de succesvolle uitvoering van de reorganisatie van onze instelling, en op de voorbereiding op ontwikkelingen op het gebied van kennisbeheer ter ondersteuning van de nieuwe organisatiestructuur van de ERK.

Verder is de volledige reeks functionaliteiten voor de controles in verband met de betrouwbaarheidsverklaring en de doelmatigheidscontroles, en de bijbehorende verslagen, uitgevoerd zodat er een complete versie van controledocumentatie-instrument Assyst2 kon worden gecreëerd en dit grote project kon worden afgerond. Ons nieuwe controlebeheersysteem (AMS, audit management system) is in gebruik genomen; er zijn al meer dan 300 plannen in het systeem opgezet en 180 controletaken met behulp van het instrument geregistreerd en gemonitord.

Voortbouwend op de technische basis voor mobiliteit die de afgelopen jaren is gelegd (het beschikbaar maken van het WiFi-netwerk in het hele gebouw, het hele personeel voorzien van laptops) richt het directoraat zich nu op wereldwijde mobiliteit, wat betekent dat het personeel op elk moment, op iedere plek en vanaf elk apparaat toegang heeft tot alle soorten inhoud. Het project voor de ontwikkeling van een oplossing die waarborgt dat medewerkers vanaf elk apparaat toegang hebben tot onze informatie zal tot de bedrijfscontinuïteit van onze instelling bijdragen en leiden tot een grotere doelmatigheid en doeltreffendheid. Alle ontwikkelingswerkzaamheden en IT-oplossingen zijn afgerond zonder de activiteiten en bedrijfscontinuïteit in gevaar te brengen, hetgeen ertoe heeft geleid dat onze kritieke systemen 99,82 % van de tijd beschikbaar waren.

Administratie en faciliteiten

De opdracht van het directoraat Financiën en Ondersteunende Diensten is te voorzien in voldoende middelen, diensten en voorzieningen zodat onze instelling haar opdracht kan uitvoeren en haar strategische doelstellingen kan verwezenlijken. Daarnaast zorgt het directoraat ervoor dat de noodzakelijke financiering, interne controles en boekhoudkundige mechanismen aanwezig zijn om alle activiteiten van onze instelling te ondersteunen. Het directoraat bleef zich in 2015 richten op het verder verbeteren van de doelmatigheid en zuinigheid bij zijn activiteiten.

Vanwege de uitzonderlijke situatie na de terroristische aanslagen in november in Parijs en de daaropvolgende noodtoestand in België hebben we onze veiligheidsmaatregelen aangescherpt en de noodzakelijke veiligheidsapparatuur via openbare aanbestedingsprocedures aangekocht. Informatie over onze openbare aanbestedingen is te vinden op onze website (eca.europa.eu).

Gebouwen

De ERK is momenteel eigenaar van drie gebouwen („K1", „K2" en „K3") en huurt kleine ruimtes voor haar IT-noodcentrum en een vergaderruimte. Ook huren we drie kantoren van het Europees Parlement in Brussel en een kantoor in Straatsburg.

Om te zorgen dat ons gebouwenbeleid kosteneffectief is, nemen we drie factoren in overweging: kopen versus huren, levenscycluskosten en interinstitutionele samenwerking.

Bij de ontwikkeling en uitvoering van ons gebouwenbeleid willen we net als op al onze andere operationele terreinen, de hoogste normen van transparantie en verantwoording vastleggen en bereiken.

Milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS)

EMAS is een beheersinstrument dat door de Europese Commissie is ontwikkeld voor bedrijven en andere organisaties om hun milieuprestaties te evalueren, te rapporteren en te verbeteren.

In 2014 zijn we begonnen een milieubeheersysteem[2] te ontwikkelen in overeenstemming met de beginselen van de Europese EMAS-norm zoals beschreven in de verordening van het Europees Parlement en de Raad uit 2009[3]. Onze doelstelling is om eind 2016 EMAS-gecertificeerd te zijn. In 2015 verliep de voortgang van het EMAS-project volgens planning.

2 Het EMAS-project werd in juli 2013 bij de ERK opgestart.

3 Verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS).

Financiële informatie

De ERK wordt gefinancierd uit de algemene begroting van de Europese Unie. Onze begroting maakt ongeveer 0,087 % uit van de totale EU-uitgaven en 1,51 % van de totale administratieve uitgaven. In 2015 was de algemene uitvoeringsgraad van de begroting 98,68 %.

Uitvoering van de begroting 2015

BEGROTINGSJAAR 2015	Definitieve kredieten	Vastleggingen	% gebruik (vastl./ kredieten)	Betalingen
Titel 1 – Aan de instelling verbonden personen				(x 1 000 euro)
10 – Leden van de instelling	10 171	10 054	99 %	9 978
12 – Ambtenaren en tijdelijke functionarissen	94 517	94 118	99 %	94 072
14 – Andere personeelsleden en prestaties van derden	4 651	4 559	98 %	4 502
162 – Dienstreizen	3 600	3 162	88 %	2 620
161 + 163 + 165 – Andere uitgaven voor aan de instelling verbonden personen	2 819	2 753	98 %	1 903
Subtotaal titel 1	115 758	114 646	99 %	113 075
Titel 2 – Gebouwen, roerende goederen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven				
20 – Onroerende goederen	4 143	4 140	99 %	2 071
210 – IT&T	8 557	8 557	100 %	3 940
212 + 214 + 216 – Roerende goederen en bijkomende kosten	1 110	1 081	97 %	768
23 – Lopende huishoudelijke uitgaven	421	332	79 %	260
25 – Vergaderingen en conferenties	717	634	88 %	467
27 – Voorlichting en publicaties	2 200	1 756	80 %	1 330
Subtotaal titel 2	17 148	16 500	96 %	8 836
Totaal	**132 906**	**131 146**	**98 %**	**121 911**

Begroting voor 2016

De begroting 2016 houdt een stijging in van 1,94 % ten opzichte van die van 2015.

Begroting voor 2016

BEGROTING	2016 (x 1 000 euro)	2015 (x 1 000 euro)
Titel 1 – Aan de instelling verbonden personen		
10 – Leden van de instelling	10 885	10 291
12 – Ambtenaren en tijdelijke functionarissen	98 881	97 420
14 – Andere personeelsleden en prestaties van derden	4 876	4 301
162 – Dienstreizen	3 600	3 700
161 + 163 + 165 – Andere uitgaven voor aan de instelling verbonden personen	2 559	2 669
Subtotaal titel 1	120 801	118 381
Titel 2 – Gebouwen, roerende goederen, materieel en diverse huishoudelijke uitgaven		
20 – Onroerende goederen	2 911	3 080
210 – IT&T	7 347	7 152
212 + 214 + 216 – Roerende goederen en bijkomende kosten	882	785
23 – Lopende huishoudelijke uitgaven	439	426
25 – Vergaderingen en conferenties	706	717
27 – Voorlichting en publicaties	2 401	2 365
Subtotaal titel 2	14 686	14 525
Totaal	**135 487**	**132 906**

Controle en verantwoording

Kwijting

Net zoals alle andere EU-instellingen is de ERK onderworpen aan de kwijtingsprocedure. In april 2015 verleende het Europees Parlement onze secretaris-generaal kwijting met betrekking tot de uitvoering van onze begroting voor het begrotingsjaar 2013, wat betekende dat onze rekeningen voor 2013 werden gesloten en goedgekeurd.

We hebben alle kwesties die tijdens de kwijtingsprocedure naar voren zijn gebracht betreffende onze controle- en beheerverantwoordelijkheden zorgvuldig geanalyseerd en passende actie ondernomen, onder andere door onze reorganisatie. We hebben verslag uitgebracht over onze follow-upacties aan het Europees Parlement.

Interne en externe controle

Interne controle van de ERK

De interne auditdienst adviseert onze instelling over het beheren van risico's door adviezen uit te brengen over de kwaliteit van beheer- en internecontrolesystemen. Daarnaast formuleert de dienst aanbevelingen ter verbetering van de uitvoering van onze activiteiten en ter bevordering van een goed financieel beheer. Tevens verleent de dienst ondersteuning voor de werkzaamheden van de externe accountants die de opdracht hebben de rekeningen van onze instelling te certificeren. Ten slotte verstrekt de interne auditdienst informatie over aanzienlijke risicoblootstellingen en kwesties op het gebied van corporate governance.

De activiteiten van de interne auditdienst worden gemonitord door een controlecommissie die bestaat uit drie leden van onze instelling en een extern deskundige. De commissie monitort regelmatig de voortgang van de diverse taken die in het werkprogramma voor interne controle uiteengezet zijn. De commissie waarborgt ook de onafhankelijkheid van de interne auditdienst.

In 2015 stelde de interne auditdienst specifieke verslagen op over strategische kwesties zoals de veranderingen in ons jaarverslag, de tussentijdse evaluatie van de uitvoering van onze strategie 2013-2017 en over de follow-up van de uitvoering van de aanbevelingen naar aanleiding van de collegiale toetsing en die van het Europees Parlement. Daarnaast actualiseerden we ons informatiebeveiligingssysteem, waarbij we rekening hielden met de aanbevelingen van de interne auditdienst uit 2014 om de internecontrolecyclus te verbeteren, en formaliseerden we het bestaande risicobeheerkader en de risicobeheerrichtsnoeren. De interne auditdienst hield toezicht op de uitvoering van de nieuwe richtsnoeren en zag erop toe dat er rekening werd gehouden met zijn aanbevelingen.

Wij brengen ieder jaar verslag uit over de resultaten van de interne controle aan het Europees Parlement en de Raad.

Externe controle van de ERK

Onze jaarrekening wordt gecontroleerd door een onafhankelijke externe accountant. Dit vormt een belangrijk aspect van de inspanningen van onze instellingen om dezelfde beginselen van transparantie en verantwoording op zichzelf toe te passen die zij ook op onze gecontroleerden toepast. Het verslag van de extern accountant — PricewaterhouseCoopers Sàrl — betreffende onze rekeningen voor het begrotingsjaar 2014 werd op 15 september 2015 uitgebracht.

Oordelen van de extern accountant — begrotingsjaar 2014

Betreffende de financiële staten:

„De financiële staten geven naar ons oordeel een getrouw beeld van de financiële situatie van de Europese Rekenkamer per 31 december 2014, van haar financiële prestaties en haar kasstromen voor het per die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, en Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1268/2012 van de Commissie van 29 oktober 2012 houdende uitvoeringsvoorschriften voor de financiële regels."

Betreffende het gebruik van middelen en de controle van procedures:

„Op basis van onze in dit verslag omschreven werkzaamheden is niets onder onze aandacht gekomen dat ons, in enig materieel opzicht en op grond van de hiervoor vermelde criteria, doet aannemen:

- dat de aan de ERK toegewezen middelen niet voor de gestelde doelen zijn gebruikt;
- dat de bestaande controleprocedures niet de noodzakelijke waarborgen bieden dat de financiële verrichtingen in overeenstemming zijn met de toepasselijke voorschriften en regelgeving."

Verklaring van de gedelegeerd ordonnateur

De ondergetekende, secretaris-generaal van de Europese Rekenkamer, in zijn hoedanigheid van gedelegeerd ordonnateur, verklaart hierbij:

- dat de in dit verslag opgenomen informatie waarheidsgetrouw en juist is;
- redelijke zekerheid te hebben dat:
  - de middelen die zijn uitgetrokken voor de in dit verslag beschreven activiteiten zijn gebruikt voor het gestelde doel overeenkomstig de beginselen van goed financieel beheer;
  - de bestaande controleprocedures de noodzakelijke waarborgen bieden betreffende de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen en een passende behandeling van beschuldigingen of vermoedens van fraude waarborgen;
  - de kosten en baten van de controles adequaat zijn.

Deze zekerheid is gebaseerd op zijn eigen oordeel en op de hem ter beschikking staande informatie, zoals de verslagen en verklaringen van de gesubdelegeerde ordonnateurs, de verslagen van de interne controleur en van de externe controleur over de voorgaande begrotingsjaren.

Hij bevestigt niet bekend te zijn met enig onvermeld gebleven feit dat de belangen van de instelling zou kunnen schaden.

Luxemburg, 25 februari 2016

Eduardo Ruiz García
Secretaris-generaal

WAAR ZIJN EU-PUBLICATIES VERKRIJGBAAR?

Gratis publicaties:

- één exemplaar:
  via EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu);
- meerdere exemplaren of posters/kaarten:
  bij de vertegenwoordigingen van de Europese Unie (http://ec.europa.eu/represent_nl.htm),
  bij de delegaties in niet-EU-landen (http://eeas.europa.eu/delegations/index_nl.htm),
  door contact op te nemen met Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_nl.htm),
  door te bellen naar 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratis in de hele Europese Unie) (*).

  (*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige operatoren, telefooncellen of hotels kunnen kosten aanrekenen.

Betaalde publicaties:

- via EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu).

Voor iedere vorm van gebruik of reproductie van de volgende foto's dient rechtstreeks toestemming aan de auteursrechthebbende te worden gevraagd:
© EU 2015, bron: ERK, blz. 1 (foto 3), blz. 2, blz. 5; architecten van de gebouwen van de ERK: Jim Clemes (2004 & 2013) en Paul Noël (1988).
© Najwyższa Izba Kontroli (NIK), blz. 38/Foto: Krzysztof Andrzejewski.
Voor de volgende foto's is reproductie toegestaan mits de auteursrechthebbende, de bron en de naam van de fotografen (voor zover aangegeven) worden vermeld:
© EU 2015, bron: ERK, blz. 1 (foto 1), blz. 4, 8, 16, 23, 25, 31, 35, 36, 37, 41 en 42;
© EU 2015, bron: EP — Audiovisuele dienst/Foto: Stephanie Lecocq, blz. 1 (foto 2); Geneviève Engel, blz. 10;
© EU 2015, bron: EC — Audiovisuele dienst/Foto: Maciej Szkopanski, blz. 20 (foto 1); Shlamov Vano, blz. 26;
© EU 2014, bron: EC — Audiovisuele dienst/Etienne Ansotte, blz. 9 (foto 2); Denis Lovrovic, blz. 17 (foto's 1 en 2) en blz. 20 (foto 2);
© EU 2013, bron: Europol, blz. 14; bron: ERK, blz. 24;
© EU 2012, bron: EC — Audiovisuele dienst/Foto: Nikolay Doychinov, blz. 18;
© EU 2011, bron: EC — Audiovisuele dienst/Foto: Anoek De Groot, blz. 22;
bron: ERK, blz. 32;
© EU 2009, bron: EC — Audiovisuele dienst/Foto: Melinda Bodo, blz. 21;
© EU 2008, bron: EC — Ontwikkeling en Samenwerking — Europeaid, blz. 13;
© EC 2001, bron: EC — Audiovisuele dienst, blz. 33;
© EC 1999, bron: EC — Ontwikkeling en Samenwerking - Europeaid, blz. 29;
© EU 1995, bron: EC — Audiovisuele dienst/Foto: houtverwerkingsbedrijf Estkip in Jõhvi, blz. 27;
© EU, bron: ERK, blz. 19 (foto 1) en 28.

EUROPESE
REKENKAMER

Publicatiebureau